

BUTLLETÍ
DELS
MUSEUS D'ART DE BARCELONA

Volum I

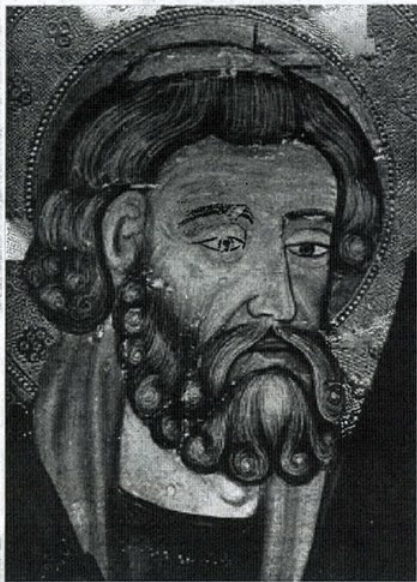
(Juny - Desembre 1931)

Publicació de la
JUNTA DE MUSEUS
Parc de la Ciutadella
BARCELONA

de la qual sant Andreu lliurà el prelat, trucant a la porta de la casa episcopal, vestit de pelegrí.* En la predel·la presideix el cos de Jesucrist, entre la Verge i sant Joan. A més hi ha santa Tecla, santa Caterina, un sant bisbe i sant Joan Baptista.

Cronologia. — L'època de la taula, deduïble dels detalls que dona la indumentària, cal fixar-la a la fi de la primera meitat del

Detall de la testa de sant Pere, del retaule de Castellfollit de Riubregós

segle xv, data que corrobora la filiació artística i estil d'aquella.

Filiació artística. — La taula correspon, pel seu estil, al grup format entorn l'escola dels Serra, pintors que donaren el to i el caràcter a gran part de la producció pictòrica catalana de la primera meitat de la quinzena centúria. Obra d'un mestre de segona categoria, mostra caràcters de rusticitat accentuats, seguint moltes de les fórmules de dibuix i de decoració emprades pels mestres Serra, al·ludits abans.

J. F. T.

* Per la interpretació iconogràfica, Vergine, *Llegenda Daurada*.

MUSEU D'ART CONTEMPORANI

DONATIU I ADQUISICIONS

1931

Cap variació havia sofert el Museu d'Art Contemporani als començaments d'aquest any fins a arribar al mes de maig.

Els trasbals en tots els ordres produït pel canvi de Règim a Espanya ocorregut el 14 d'abril amb l'adveniment de la República, afectà també el nostre Museu amb l'entrada de diverses obres d'art de més o menys valor artístic, totes elles retrats dels ex-reis i personatges oficials en temps de la monarquia.

Les autoritats locals vetllant, amb molt bon sentit, per la conservació de les obres d'art, que entre aquelles, representatives del Règim derrocat, pogués haver-hi, les lliuraren com a dipòsit al Museu de la Ciutat, per l'interès artístic o històric que puguin tenir en l'avenir. Així, el dia 6 de maig, per ordre de l'excel·lentíssim senyor Alcalde, es reberen al Palau de Belles Arts les següents obres:

Un bust en bronze, retrat de M. Primo de Rivera, original de Persejo.

Un bust en marbre, retrat d'Alfons XIII, original de Vicens Navarro.

Un retrat, a l'oli, de mig cos, de Maria Cristina, obra de Ramon Borrell.

Un retrat, a l'oli, de mig cos, d'Alfons XII, obra del mateix pintor.

Un altre, també d'Alfons XII, vestit de l'ordre de Calatrava, obra del mateix artista.

Un altre retrat en bust, d'Alfons XIII, obra del pintor J. Pizà.

Un retrat de mig cos, ovalat, d'Alfons XIII, obra del pintor Feliu Mestres,

i un altre, també de mig cos, i ovalat, de Victòria Eugènia, obra del mateix pintor.

Un retrat de cos enter, grandària natural, de Victòria Eugènia, obra del malaguanyat artista Ricard Canals, i un altre, també de cos enter, sobre fusta, d'Alfons XIII, obra del pintor R. Viladrich.

Així mateix, foren enviats al Museu en qualitat de dipòsit, i procedents de l'edifici del Govern civil de la província:

Un retrat, a l'oli, grandària natural, probablement d'una princesa de la família de Carles IV, i un retrat, a l'oli, grandària natural, d'Alfons XIII, vestit de l'ordre de Calatrava,

signat per Juli Borrell; un altre retrat, de cos enter, amb vestit de capità general, d'Alfons XII, signat per l'artista A. Caba, en 1876, i un altre, també d'Alfons XII,

vestit de frac, i signat igualment per Caba, en 1877.

En arribar el mes de maig, s'havia tancat l'Exposició de les obres del Concurs organitzat pel Cercle Artístic «Barcelona vista pels seus artistes» i la Junta de Museus disposà que les obres per ella adquirides passessin al Museu d'Art Contemporani. Aquestes són: «Tapineria i Corríbia», quadre a l'oli, original del pintor Olaguer Junyent, que obtingué el premi de l'excel·lentíssim Ajuntament; «Paral·lel», quadre a l'oli, original del pintor J. Bosch Roger, que obtingué el premi Francesc Cambó, i «Rambla de Canaletes», quadre a l'oli, original de Rafael Llimona.

Per disposició del senyor Alcalde, a proposta del Tinent d'Alcalde President de la Comissió de Cultura senyor Casanovas, foren traslladades al Museu les obres adquirides a l'Exposició Internacional de pintura, escultura, dibuix i gravat de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929. Ingressaren a primers de juny de l'any que corre, al Palau de Belles Arts, i són les següents:

Pintura a l'oli (Secció espanyola):

- ✓ De Gutiérrez Solana, «Las Coristas».
- ✓ D'Olaguer Junyent, «Corpus».
- D'Evarist Valle, «Les Avies».
- De Josep Aguiar, «Dones del Sud».
- De González Soria, «Camp asturià».
- De Francesc Llop, «Fred a Farena».
- De Llorenç Diaz, «Montrove».
- De Verdugo Landi, «La ría de Bilbao».
- ✓ De Juli Moisès, «Eva».
- ✓ De Joaquim Mir, «Paisatge».
- De J. Vidal i Quadras, «La prova».
- De Sòria-Aeldo, «Torero de Lavapiés».
- De Laureà Barrau, «L'Aiguadara».
- De S. Tuset i Tuset, «Hores de treball».
- De Pere Casas i Abarca, «Ingrat».
- De Rafael Forns, «Old Palace Yard».
- De Pons Arnau, «Inquietut».
- ✓ De F. Labarta i Planas, «La plana».
- ✓ D'A. Cabanves, «Mal temps».
- ✓ De Domènec Carles, «Bodegó roig-verd».
- De Ll. Martí i Gras, «Retrat».
- De Genís Capdevila, «Primavera».
- De F. Muñoz i Losada, «Mogrovejo».
- De Marisa Roeset, «Repòs».
- De Martí Bielsa i Durban, «Pescadors de Calafell».
- De A. Garcia i Carrió, «L'antiquària».
- D'Ernest Santasusagna, «Hipòlita i Del·fina».
- De J. Martí i Garcés, «Interior isabelí».
- De B. Puig i Perucho, «Poble».

Enrie Casanovas, «Bust de dona» (màrmol)

- De Denis Baixeras, «Preparatiu de pesca».
- De V. Borràs i Abella, «Noia jove».
- ✓ D'Eliseu Meifren, «L'hort d'en Rahola».

Ferran Callicó, «Gindra»

FALTA → De Ferran Viscaí, «Nu rosa».
 D'Enric Galwey, «Comarca del Vallès».
 De M. Farré i Albages, «Barcelona anti-
 ga». (Aquarel·la.)
 De Josep Morell, «Retrat en roig».
 De J. Moreno Carbonero, «Santiago de
 Compostela».
 X De Joaquim Mombrú i Ferrer, «Dia
 d'estiu».

De Carles Reis, «Les molineras».
 D'Antoni Carte, «La processó».
 D'I. Buisseret, «Al bany».
 D'Adolf Fenyès, «Núvols de primavera».
 De N. Simon, «Paisatge de Noruega».

Aquarel·les, dibuixos i gravats (Secció espa-
 nyola):

De F. Cidon i Navarro, «Testa» (Sanguina).

Francesc Labarta. «La plana»

De Joan Vila Puig, «Paisatge de Santiga».
 D'Agapit Casas i Abarca, «Jardí de Sant
 Gervasi».
 ✓ De Feliu Elias, «La Galeria».
 De Josep M.ª Xiró, «Victòria de Samo-
 tràcia».
 De Lluís Muntaner, «Retrat».
 De Ferran Callicó, «Gindra».
 De F. Sainz de la Maza, «Violinista».
 De J. Mensa i Salas, «Bodegón».
 ✓ De Manuel Humbert, «Natura morta».
 De Rafael M. Padilla, «Port de Màlaga».
 De J. Pascual, «Barranc de Morató».
 De Segon Matilla, «Flors».

Pintura a l'oli (Secció estrangera):

De Domenico de Bernardi, «Vecchia Fer-
 riera».
 De Csanky-Dénes, «Camí fangós».

De Rafael Estrany, «La Catedral de Bar-
 celona».

De Pere Inglada, «Cavalls i conills».
 De R. Calsina i Baró, «El mort».
 E. Bràñez de Hoyos, «Evocació de Bruges».
 De R. Opisso i Sala, «Fira de Montmartre».
 De F. Esteve i Botey, «Barques al port».
 De J. Renau i Beger, «Dones».
 De J. Gutiérrez i Hernández (set xilo-
 grafies).

De J. Pedro i Gil, «Pont de Sant Martí».
 D'Emili Tersol i Artigas, «Preparant el
 sant Antoni».

D'Antoni Ollé i Pinell, «Il·lustracions per
 a les obres de Góngora». Xilografia.

De Cristòfor Ricart i Nin, «Una caceria
 al Montseny». Xilografia.

D'Alsina Amils, «Cerdanya francesa».

De Castro Gil, «Molins de Bèlgica».

1932

BUTLLETÍ

DELS

MUSEUS D'ART

DE

BARCELONA

JUNTA DE MUSEUS

GENER — 1932

vindrien a ésser altra cosa que els comptes que portarien certs romeus de les visites fetes a la església de Sant Miquel; i qui sab si els sobtats, lleugeríssims, que hom percep en la ratlla horitzontal que'ls travessa, coincidint amb les ratlles 6 i 12 senyalarien les mitges dotzenes de visites efectuades.

cidol 12f als

Fig. 11

La relativa escassetat de grafitis existents a Cruïlles no donen lloc a enfondir més en la matèria. Esperem que sorgiràn altres avinenteses que permetran estudiar aquesta nova modalitat epigràfica a casa nostra.

Mentrestant ja sabem tot el que, sinó amb ulls de expert, al menys amb ulls de pacient recercador hem arribat a veure en aquesta per tants conceptes interessant església de Sant Miquel.

Qualsevulla cosa més que us pugui interessar sobre el que us reportem, o afer que s'hi relacioni, sabeu que podeu manar al que és ben devot amic i admirador vostre,

RAFEL MASÓ VALENTÍ
Arquitecte

ALGUNS DONATIS I DIPÒSITS ALS MUSEUS

La Junta de Museus de Barcelona ha rebut darrerament els següents donatius i dipòsits:

Dels Hereus de la senyora Puig Abària. Retrat de tamany natural, a l'oli, de la senyora Clotilde d'Abària, obra del pintor Francesc Masriera (1843-1902), una de les més belles pintures del famós pintor i retratista barceloní. D'ella donarem reproducció i una nota de comentari en un dels pròxims números del nostre BUTLLETÍ.

Del senyor J. Miró. Retrat de nena, oli, del notable pintor Joan Brull (1863-1912), una de les més sentides de l'artista. Serà reproduïda i comentada apart en un número pròxim.

De l'Escola d'Arts i Oficis i Belles Arts de Barcelona (Llotja). A iniciativa del seu Director, senyor Fèlix Mestres, membre de la Junta de Museus, foren posades en dipòsit a la Junta de Museus, i amb destí al nou Museu Especial de reproduccions que s'organitza a Montjuïc, totes les reproduccions d'obres d'art guardades en els magatzems de reserva d'aquell centre pedagògic.

Cal dir que una part important d'aquest dipòsit ve a omplonar llacunes a les sèries d'emmotllats de la col·lecció dels Museus i que alguns exemplars són notables per tractar-se d'obres poc reproduïdes i difícilment abordables per a els emmotlladors. L'època de Lorenzale i de Milà i Fontanals a Llotja es reflexa en la finesa d'esperit que presidia la tria dels exemplars que l'Escola de Llotja posava sota els ulls dels escolars, i és d'esmentar la qualitat d'alguns d'ells, que assenyalen una perfecció de l'ofici d'emmotllador, que seria convenient restablir en els nostres temps d'excessiva industrialització.

El total dels exemplars ingressats és de 186.

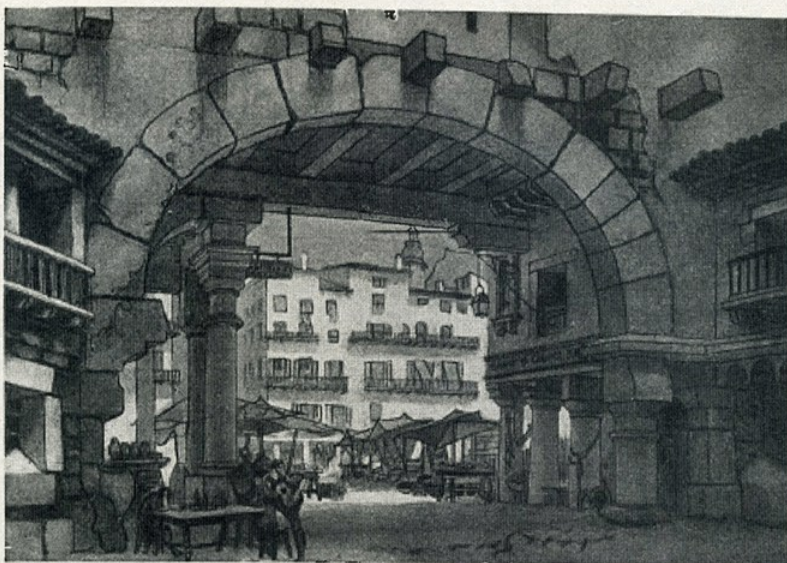
De l'Associació de Pessebristes de Barcelona. La benemèrita Associació de Pessebristes de Barcelona, a la qual es deu el reviscolament de la bella tradició pessebrística catalana, ha donat a la Junta de Museus una col·lecció de tots els tipus de medalla encunyats per la mateixa i destinades als concursos que anualment celebra a Barcelona. El projecte de la medalla fou executat en relleu, d'una manera perfecta, per l'escultor senyor Parera.

Les categories de la medalla, totes presents en el donatiu, són: or, argent, coure i alumini.

Del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona. Una de les notes més interessants del Poble Espanyol de Montjuïc, durant la passada Exposició, fou la farmàcia antiga, organitzada pel Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, a base d'elements dispersos d'antigues farmàcies de la nostra ciutat, corresponents, quant a època, i en sa majoria, al segle XVIII.

El conjunt reunit era d'importància des del doble punt de vista artístic i de caràcter, i constituïa a la vista del públic una reconstrucció perfecta d'una oficina farmacèutica del segle XVIII, salvant-se amb ella una imatge del passat que fatalment seria perduda si els museus, complint la llur missió, no la sabessin guardar.

El Col·legi de Farmacèutics de Barcelona.

Josep Castells. — *La Dolors*. Acte I. Liceu, 1916

molt belles coses; però l'obra de Soler queda per damunt de totes amb grandesa sobirana. El segueix de prop Vilomara; de més lluny, Alarma i Junyent; de molt més lluny, els altres...

... Orientats ara per aquest brevíssim i lleu apunt cronològic, en un proper article tractarem de donar una idea del que serà l'exhibició de l'escenografia catalana en el Palau Nacional de Montjuïc, coneixent, com coneixem, els elements originals, teatrins, decoracions planes i projectes de perspectiva escènica que són propietat de la Junta de Museus.

MARC-JESÚS BERTRAN
Conservador del Museu del Teatre

UNA NOVA OBRA D'EN FRANCESC MASRIERA AL MUSEU

Els hereus d'En Joan Puig d'Abària han dipositat al nostre Museu d'Art Contemporani un magnífic retrat de la senyora donya Clotilde d'Abària, marquesa de Llanos, degut a la mà del que fou gran artista pintor i

joier barceloní En Francesc Masriera (1842-1902).

El nostre Museu té ja algunes obres importants d'aquest meritíssim artista, ben representatives de la modalitat i de la seva escola artística, com el *Retrat de l'esposa del pintor*, *En presència del Senyor* i el *Retrat de la mare política del pintor* (que és un cap d'estudi meravellós), les quals junt amb el retrat de la marquesa de Llanos donaran la més exacta impressió de la gran qualitat de retratista elegant i correcte que fou el pintor Francesc Masriera.

Indubtablement que el Museu d'Art Contemporani de Barcelona no podria ésser complet si no hi estava ben representada aquesta dinastia de grans artistes que porten el cognom Masriera i que floreixen amb esclat a tota la segona meitat del segle XIX fins als nostres dies.

Deixebles de l'Escola de Llotja i del mestre En Josep Serra i Porson (1824-1910), els germans Josep i Francesc Masriera, a la vegada que al perfeccionament de la joieria, es dedicaven amb tota l'ànima d'artistes al conreu de la pintura. Passaren després a Itàlia, on encara se sentia la influència neoclàssica.

No obstant, els Masriera, tant En Josep amb el paisatge (del que en fou gran mestre) com En Francesc amb la figura i el retrat, es

Francesc Masriera. — Retrat de senyora —

sentiren atrets per altres viaranys i escoles, llavors més modernes: les de Haer i Martí Alsina amb el paisatge i les tradicions dels Madrazo, Fortuny i Rosales amb la figura.

De la fervorosa adoració que sentien els nostres Masriera pels dos últims grans pintors, n'és exemple el magnífic edifici-taller que bastiren al carrer de Bailen, on com homenatge als esmentats mestres de la pintura, aixecaren a l'entrada les estàtues de Fortuny i de Rosales, les primeres que es dedicaven a tan grans artistes.

En Francesc Masriera fou el retratista famós d'una època postfortunyiana: encara amb En A. Caba es partiren a casa nostra la preponderància del retrat per a les famílies acomodades i aristocràtiques. Sens dubte que, encara que de la mateixa edat, ambdós artistes es diferenciaven molt per llurs escoles.

En Masriera retratista sentia més aquella frívola fastuositat senyorial tan agradable a la feminitat per les tonalitats nacrerines rossenques i grises que recordaven les d'En Fortuny i que aquest havia emprat a Goya per a pintar els nuvis de *La Vicaria*.

Les delicades qualitats de les sedes, velluts, pells, plomes i flors que donaven a les figures un atractiu imponderable, eren l'encant de la generació amb la que va conviure En Francesc Masriera, l'escola preciosista del qual seguien alguns altres artistes com En Tomàs Moragues i En Romà Ribera.

El retrat que de la marquesa de Llanos entra avui al nostre Museu d'Art Contemporani, té, doncs, totes aquelles magnífiques qualitats de les bones pintures d'En Masriera. És una gran tela que amida $2'24 \times 1'75$, a l'oli, amb fons fosc, decorat amb un gran gerro oriental amb flors i metalls daurats, i al costat un paravent japonès, també de tons foscos. Sobre aquest fons destaca majestuós el retrat de la marquesa de Llanos. La figura és de grandària natural, asseguda en un silló i vestida de blanc, amb gran luxe, roba de seda, pells i puntes Richelieu al coll, flors a la mà i coixí de seda pels peus.

L'habilitat i el bon gust de l'artista són allí plenàriament abocats. La qualitat de les sedes mostren una vegada més les grans qualitats artístiques del pintor Francesc Masriera.

ESTEVE BATLLE

Conservador del Museu d'Art Contemporani

MONTSERRAT VIST PELS PINTORS CATALANS

El Monestir de Montserrat, en celebrar l'any darrer solemnia Festes Jubilars commemoradores de la seva fundació feta per l'abat Oliva l'any 1031 i de la proclamació de la Mare de Déu allí venerada per Patrona de Catalunya l'any 1881, va incloure en el dens programa de festes religioses i culturals un concurs de pintura, dibuix i gravat sota el lema «Montserrat vist pels pintors catalans», amb aquesta llista de recompenses: Premi *Madona Bruna*, ofert pel Monestir a la millor pintura de paisatge montserratí, 10.000 pessetes. — Premi *Abat Oliva*, ofert per Francesc Cambó a la millor pintura del Montserrat històric, 10.000 pessetes. — Premi *Montserrat Patxot Rabell*, ofert per Rafael Patxot a la millor pintura del Montserrat llegendari, 10.000 pessetes. — Premi *Sant Jordi*, ofert per la Diputació de Barcelona, 2.500 pessetes. — Premi *Ciutat Comtal*, ofert per l'Ajuntament de Barcelona, 5.000 pessetes. — Premi *Santa Cecília*, ofert pel restaurador de la Capella romànica, 4.000 pessetes. — Premi *Llobregat*, ofert per un devot del Monestir, 1.500 pessetes. — Premi *Pedralbes*, ofert pel comte de Güell i marquès de Comillas, 1.500 pessetes. — Premi *Marquesa de Tamarit*, ofert pel marquès de Tamarit, 1.000 pessetes. — Premi *Vall Mal*, ofert per la Companyia de l'Aeri de Montserrat, 2.500 pessetes. — Premi *Parsifal*, ofert per l'Aeri de Montserrat a Sant Jeroni, 1.000 pessetes. — Premi *Escolania de Montserrat*, ofert per Josep-Maria Creixell, 1.000 pessetes. El Comitè d'honor estigué constituït pels senyors Rdm. P. Abat de Montserrat (president), Josep Puig i Cadafalch, Delegat de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, Conseller de Cultura de la Diputació Provincial, President del Círcol Artístic, President del Círcol Artístic de Sant Lluç, Joaquim Cabot i Rovira i Ramon Graupera i Garrigó (secretari). El Jurat admissor i qualificador fou integrat pels senyors: Dom Pere Celestí Gusi (O. S. B., conservador de la Pinacoteca del Monestir, president), Joaquim Folch i Torres (director dels Museus de Barcelona), Manuel Trens (prevere, conservador del Museu Diocesà de Barcelona), Rafael Benet (crític d'Art), Carles Capdevila (crític d'Art), Marius Gifreda (crític d'Art), Josep-

feta l'entrega a la Junta dels expressats objectes, d'absoluta conformitat i sense lloc a observació de cap mena, així ho fan constar en aquesta acta, que s'estén per quadruplicat per tal que en posseeixin un exemplar la Generalitat de Catalunya, un altre l'Ajuntament de Barcelona, un altre la Junta de Museus i un altre el venedor.

Barcelona, nou de novembre de mil nou cents trenta dos. — Alexandre Soler i March. — Lluís Masiera. — Joan Rebull. — Joaquim Folch i Torres. — Lluís Plandiura.»

El contingut de la col·lecció

La col·lecció Plandiura, composta d'un total de 1869 exemplars, ha estat convenientment inventariada després una intensiva tasca duradera de divuit dies i portada a terme pels senyors J. Ràfols, F. d'A. Bofill, J. Gudiol,

Col·lecció Plandiura
Imatge de la Verge en vori. Obra francesa del segle XIV

J. M. Balcells i J. Gibert, sota la direcció del senyor Folch i Torres, director general dels Museus d'Art. Ella ha estat inclosa en bloc en l'inventari general dels Museus de Barcelona, quedant compresa des dels números 5801 fins al 5670.

Arqueologia antiga: La secció arqueològica la componen solament un conjunt de vidres dels anomenats d'excavació, procedents en la seva major part de les necròpolis evissenses, i una sèrie de terres cuites de la mateixa procedència. Els primers, que omplien una vitrina, foren adquirits en bloc al senyor Costa pel senyor Plandiura per un pur motiu estètic, «perquè les seves irisacions delecten els ulls i amb els seus grisos, nacreritzacions i reflexos jo donava unes games més al conjunt de color». Són en nombre total de *set cents vint-i-quatre* exemplars, que es distribuïen entre *noranta* balsamaris de vidre transparent o opac de les variades formes de figueta, ariballó, amforea, alabastó, etc.; *quaranta* peces de vidre, pedra, ferro o planxa d'or de diferent forma i utilitat i *sis cents* penjolls i pedres de collar, de vidre o pasta de vidre, dels colors més llampants i atractius i de les més variades formes i dimensions.

Les terres cuites funeràries, algunes d'elles policromades, són de tipus pre-hel·lènica, púnica o hel·lènica. En nombre de *dotze* es distribuïen entre estatuetes de deesses etonians i plaques amb rostres en relleu d'emmotllament; cal remarcar-hi una bella figulina de les anomenades de Tanagra, tota ella sadollada de gràcia i eurítmia.

Pintura romànica: És sobradament conegut que el nucli principal de la col·lecció Plandiura el formava el conjunt de taules pintades, cronològicades en l'època romànica i a començaments del gòticisme. Aquesta secció, potser la més nombrosa proporcionalment a la seva importància, i ja no cal dir la més interessant, la componien un conjunt de *seixanta cinc* obres, deixades apart les no menys interessants pintures murals que formen altre nucli dins la secció.

De la fusta pintada romànica cal fer esment de *quinze* frontals, *pal·lis* o *antependiums*, tres d'ells a relleu policromat, datables entre els segles XII i la meitat del segle XIV i originaris en la seva major part de les valls pire-

Col·lecció Plandiura. — Taula d'escola catalano-aragonesa. Segle XV

nenques. D'entre els retaules que completen la sèrie romànica de la secció, cal esmentar el de santa Úrsula, que és el que sembla més antic, car se'l pot cronologar en el darrer terç del segle XIII, i la història dels apòstols Pere i Pau, procedent d'Oscà, que fou el que la infanta Elionor de Castella féu present al seu marit Alfons IV d'Aragó, per allà l'any 1330.

Cal esmentar també dins la sèrie de pintura damunt fusta, alguns baldaquins, quatre de la XIII centúria, dels que sols se sap que un d'ells procedeix de l'església de Tosas. I, per finir amb l'exposició objectiva de la pintura romànica, caldrà fer sols un esment de dotze plafons murals romànics dels segles XII i XIII, procedents d'Esterrí d'Aneu, Argolell, Sant Pere del Burgal, etc.

Pintura gòtica: Mes, ço que dins la pintura damunt taula s'hi trobava més abundantment proveït, era en taules i retaules gòtics. La pintura gòtica catalana es troba repartida entre els museus de les ciutats de Barcelona, Tarragona, Solsona i Vic, però la col·lecció Plandiura res tenia que envejar a cap dels dits museus ni en quantitat ni en qualitat. Les taules gòtiques, que sobrepassen la quarantena, podrien la meitat d'elles dignament figurar entre les obres mestres dels retaulers de les regions llewantines hispanes. La millor d'entre elles és una *Mare de Déu de la Llet*, que és possible atribuir a la mà mestra del nostre trescentista Pere Serra. Són a remarcar-hi també un políptic, dedicat a sant Esteve, atribuïble, bé que amb inseguretats, a Lluís Borrassà; un retaule de santa Úrsula, que porta la signatura

Col·lecció Plandiura. — «Mare de Déu de la Llet». Segle XIV
Escola catalana

d'un tal *Jacobus* que amb tal obra es classifica un mestre retauler; un retaule procedent de Gelida; altre de Santa Coloma de Queralt; i una deliciosa Mare de Déu alletant l'Infant, que procedeix d'Estopinyan.

De pintura renaixentista damunt tela, hi ha sols el conegut quadre del grec toledà Theotocopuli amb les imatges dels apòstols Pere i Pau. És una de les millors obres del pintor. Una harmonia de morats, carmesins i verds, que la fan germana de l'Apostolat del Museu de Toledo, tot i ésser obra de qualitat superior.

Pintura renaixentista: D'altre quadre, també damunt taula, cal fer-ne esment. És un dels tan característics paisatges del flamenc *Patinir*, bé que cal mantenir-se dins del dubte respecte al seu autor i potser fóra bé l'inclinar-se vers la creença que sortí dels pinzells d'algun dels seus deixebles.

I per últim, cal dir d'un vano, amb barnilles de nacre calat i daurat, quin prisatge té l'anvers tot ell pintat amb un motiu eròtic de carnaval versallesc o venecià per Marià Fortuny, signat i datat en 1870. És l'únic cas de pintura damunt el paisatge d'un vano que fins avui es sapiga d'aquest pintor.

Pintura contemporània: Complementa la secció pictòrica un dels més interessants i complets conjunts d'art català modern, format per trenta-nou autors, amb un total de dues-centes-vuitanta-quatre obres. Artista per temperament i voluntat, deixeble d'artistes, assessorat per artistes competents, impulsat per sentiments de mecenisme i amb mitjans al nivell dels dissenys de formar una secció pictòrica moderna que no es desdigués al reste de la col·lecció, res tenia que estranyar que el senyor Plandiura arribés a poder reunir un conjunt de les més valuoses produccions dels nostres pintors i formés una secció que, per la seva quantitat i qualitat, era una veritable pinacoteca d'art modern català.

Aquesta fins ara magnífica col·lecció particular, la més important de Barcelona en tots conceptes, està limitada i entesa-seleccionada a partir del moment aquell en què amb Casas i Rusiñol s'introdueix l'impressionisme a Catalunya fins a les darreres adquisicions dels joves pintors que representen el darrer grau de l'evolució de la nostra pintura i que, en la col·lecció, es desenvolupa a través les obres del següents autors: *Santiago Rusiñol*, nou teles de pintura grisa, figures i jardins;

Col·lecció Plandiura. — Fragment d'un retaule dels inicis del segle XV.
Obrador dels Serra

- 9
14
- 12- Ramon Casas, catorze quadres de les seves diverses èpoques pictòriques, entre els que cal remarcar el seu autoretrat als dinou anys;
- 3- Joaquim Vayreda, nou paisatges; Martí i Alsina, tres obres i un bocet; Joan Llimona, set teles impressionistes de paisatges simples;
- 6- Enric Galwey, onze paisatges; Isidre Nonell, vint-i-un quadres de gitanes i bodegons, remarcant-s'hi entre ells un de la seva primera època; un pati gris; Joaquim Mir, onze paisatges; Ricard Canals, vint-i-vuit teles entre paisatges, figures i retrats; Joaquim Sunyer, vint quadres de tots els gèneres pictòrics, alguns d'ells de sa primera època; Marià Pidelaserra, dotze obres: cinc de la seva època impressionista i set de l'època poemàtica puntillista; Xavier Nogué, set olis; dues composicions amb moltes figures i cinc paisatges banyolins; Nicolau Raurich, deu teles de paisatges i marines, algunes d'elles de grans dimensions; Pau Ruiz
- 10- falta 1
11-
12- falta 2 paisatges
13-
14-
163
demados al m^e Picasso
- falta 1
falta 2
falta 3
falta 2
falta 3

Picasso, el malagueny format artísticament a Barcelona, quinze obres dels seus primers temps, entre elles un retrat femení d'un excepcional interès; Joan Colom, onze paisatges; Feliu Elies (Apa), tres natures mortes d'un realisme colpidor; Iu Pascual, vuit paisatges olotins; Joaquim Torres Garcia, tres bocets de decoració mural; Francesc Labarta, dotze paisatges de la seva darrera època; Francesc d'A. Galí, quatre composicions amb figures femenines i infants; Domènec Carles, nou teles, paisatges i temes de flors; Oleguer Junyent, una romeria a Sant Medí; Francesc Vayreda, tres paisatges i una figura femenina; Manuel Humbert, set teles de la seva darrera època; Lluís Mercader, dos paisatges d'un ressò neoromàntic vllaminckia; Jaume Mercader, quatre paisatges; Josep de Togores, onze teles de figures i retrats de la seva darrera època; Francesc Domingo, dues composicions del seu moment d'intransigència realista; Josep Mompou, quatre obres a dissonàncies colorístiques; Joan Serra, cinc nus femenins; Ramon de Campmany, tres paisatges; Alfred Sisquella, tres teles de gran subtilitat; Marià Espinal, tres obres sadollades de la seva característica sensibilitat; Francesc Camps, dues teles amb figures; J. Pruna, cinc teles amb figures; J. Suñer Vidal, tres

teles, i O. Creixems, amb cinc quadres amb figures.

Completen aquesta secció pictòrica moderna, una sèrie de dotze finíssimes aigua-tintes aquarellades de Manuel Humbert; nou composicions d'animals niponitzats deguts a la ploma de Pere Inglada; quatre tintes humorístiques i un carbó — retrat de B. Pérez Galdós — de Ramon Casas; vuit dibuixos a la ploma de la millor època de Feliu Elies (Apa); quatre carbons de Josep Llimona; dos de Joan Llimona; set aquarelles de la primera època de Picasso; tretze sanguines d'Isidre Nonell i setanta un aigüesforts i dibuixos a la ploma de l'artista i humorista Xavier Nogués.

Escultura romànica i gòtica: La secció d'escultura medieval és potser la més nombrosa. Està formada per un conjunt de cent setze obres esculpides en fusta, marbre, calissa, alabastre i vori. El senyor Plandiura sabé i pogué aconseguir reunir les millors peces de l'escultura romànica i gòtica, les més estrafolàries i les més atraients, cercant-les per les botigues dels anticuaris de tot Catalunya, i àdhuc de l'estranger, o bé anant directament a comprar-les en les altes petites esglésies dels Pireneus catalans.

Col·lecció Plandiura. — Martí i Alsina. — «Camí de Granollers»

BUTLLETÍ
DELS
MUSEUS D'ART
DE
BARCELONA

VOLUM III

1933

PUBLICACIÓ DE LA
JUNTA DE MUSEUS
"POBLE ESPANYOL" DE MONTJUÏC
BARCELONA

RESUM D'ADQUISICIONS DONATIUS I DIPÒSITS PER ALS NOSTRES MUSEUS DURANT ELS ANYS 1931-1932

1931

ADQUISICIONS

MUSEUS

Retaule policromat i daurat de Castellfollit de Riubregós, del segle XV.

Un lot de capitells i columnes romàniques del segle XIII, procedents de l'església de Camarassa.

Retaule de pedra policromada de Gerp, obra del segle XIV.

Una fruitera de vidre esmaltat, obra catalana del segle XVI.

Una carretella d'infant, obra probablement catalana de fi del segle XVIII.

«Paralel», quadre de Bosch Roger (del concurs «Barcelona vista pels seus artistes»).

«La Rambla», quadre de Rafael Llimona (del concurs «Barcelona vista pels seus artistes»).

Retrat d'una dama del segle XVIII, quadre del pintor Pere Crusells.

Verge de pedra policromada, obra del segle XIV, procedent d'Areny (Osca).

Rajola amb un cap de guerrer, manufactura catalana del segle XVII.

BIBLIOTECA

4 Volumes de gravats.

1 Volum de marques de joiers d'últims del segle XVIII i començos del XIX.

46 Relligadures antigues.

1 Missal del segle XVIII.

DONATIUS

MUSEUS

Del senyor Agustí Aymà:

Un pany amb forrellat i un ferro encreuat per a porticó, pertanyents a la torre de l'antiga Ciutadella.

D'un grup d'admiradors del pintor Josep de Togores:

«Nu», quadre de l'esmentat pintor Togores.

Del senyor baró de Cruïlles:

Fragments d'un enteixinat del castell de Peratallada, del segle XIV.

De la senyora Josepa Rossell, vídua de Mandri:

Uns impertinents amb muntura de metall daurat i mànec de carei, del segle XIX.

Un mànec de marcador de lacre en vori esculpturat.

Una cotilla de setí del segle XIX.

Una sorra de banya del segle XIX.

Del senyor Roc Vergez i Zuiazu:

Un anell d'or amb una gemma. Època romana.

Dels professor i alumnes de la classe d'Arquitectura de l'Ateneu Obrer de Barcelona:

Maqueta del claustre del monestir de Poblet.

Del senyor J. Miró:

«Retrat d'una nena», quadre a l'oli de Joan Brull.

De l'Ajuntament de la Ciutat:

«Tapineria i Corribia», quadre d'Oleguer Junyent.

(del concurs «Barcelona vista pels seus artistes»).

De la Comissió Municipal Especial de Parcs i Palaus de Montjuïc:

Peces per al muntatge d'una farga catalana antiga al Poble Espanyol.

Procedent de l'Exposició Internacional de 1929:

81 Quadres entre pintures a l'oli, aquarel·les, dibuixos i gravats de l'Exposició d'Art Modern.

27 Escultures de l'Exposició d'Art Modern.

Repertori Iconogràfic d'Espanya.

BIBLIOTECA

Del senyor Gustau Gili i Roig:

Obres de Schitz, Koster, Hobson, Venturi,

POSIBLE

→ podria ser MAM 11502 "Primer de la vida"

pg 39 64 1431

Migeon, Khon-Wiener, Domínguez Bordo-
na i altres.

Del senyor Marc-Jesús Bertran:

«El Gran Teatre del Liceu», obra del do-
nant.

Procedent de l'Exposició Internacional de
1929:

1.255 Volums que formaven la Biblioteca
d'Art.

GABINET NUMISMÀTIC DE CATALUNYA

Del senyor Josep Claveria:

90 Monedes del segle XIX.

Del senyor Ramon Mani Estivill:

7 Monedes del segle XVIII.

1 Franc de Napoleó III trobat en l'incendi
de l'Opera de París.

1 Moneda romana.

De l'Associació de Pessebristes de Barce-
lona:

Collecció de quatre medalles honorífiques.

DIPÒSITS

MUSEUS

De l'Ajuntament de Granollers:

«Paisatge», quadre de Vicens Albarranch.

Del Govern Civil de la Província:

4 Retrats a l'oli de personatges reials i
4 fotografies.

De la Capitania General de la 4.ª Regió:

4 Retrats a l'oli de personatges reials i
9 fotografies.

De l'Ajuntament de la Ciutat:

2 Bustos de personatges de l'antic règim.

8 Retrats a l'oli de persones reials.

De l'Arxiu Històric de la Ciutat:

7 Retrats a l'oli de personatges reials i 1 li-
tografia.

Dels hereus del senyor Joan Puig d'Abària:

«Retrat de la senyora Clotilde d'Abària»
pintat per Francesc Masiera.

Del Col·legi de Farmacèutics de la Província
de Barcelona:

Objectes de ceràmica, de vidre i de metall,
del segle XVIII, per a instal·lació d'una farmà-
cia al «Poble Espanyol».

De la Companyia Transatlàntica:

2 Quadres a l'oli representant personatges
reials.

De l'Escola d'Arts i Oficis artístics i Belles
Arts:

186 Emmotllats en guix d'obres diverses.

De l'Audiència Territorial de Barcelona:

7 Retrats a l'oli de personatges reials i
2 fotografies il·luminades.

1932

ADQUISICIONS

MUSEUS

«Retrat de Romà Jori», dibuix al carbó
per Ramon Casas.

Un socarrat del segle XV, procedent de la
Torre de Serranos, de València.

Collecció d'objectes d'art antic i modern
del senyor Lluís Plandiura.

Un cadiratge Lluís XVI, sense decorar.

Un cadiratge isabelí.

Un bressol i tres aranyes segle XVIII.

«Jove mora», quadre de Manuel Humbert
(de l'Exposició de Primavera).

«Retrat», quadre de Joaquim Sunyer (de
l'Exposició de Primavera).

«Bust de dona», escultura de Joan Rebull
(de l'Exposició de Primavera).

«Grup de foques», escultura de Florenci
Cuairan (de l'Exposició de Primavera).

«Jardí», quadre de Feliu Mestres (de l'Ex-
posició de Primavera).

«Fruïtes», quadre de Domènec Carles (de
l'Exposició de Primavera).

«Dansarina», escultura de Pau Gargallo
(de l'Exposició de Primavera).

d'aigua o d'escuma suficients per a apagar el foc. Aquests sistemes adequats per a ésser utilitzats en certs magatzems, no sembla convenient emprar-los en els Museus, car es podria donar el cas que l'extinció aconseguida per les tals instal·lacions automàtiques causés desperfectes gairebé tan lamentables com els del foc.

ELEMENTS D'APLICACIÓ IMMEDIATA

Un Museu ha de disposar indubtablement dels elements més adequats per a combatre el foc. Aquests mitjans han d'ésser senzills per a què el personal afecte al servei del Museu pugui emprar-los sense titubeigs de cap mena. No ha d'oblidar-se que l'actuar ràpidament és la garantia millor de l'èxit tractant-se de combatre l'incendi.

Els mitjans de què poden dotar-se els Museus per tal que el personal de servei pugui utilitzar-los, són variats: galledes d'aigua, galledes d'escuma, extintors basats en la utilització del gas carbònic, pólvors incombustibles, neu carbònica, etc. Tots ells tenen propietats que es poden apreciar en cada cas concret especial.

RESUM

Com a resum es pot dir que un Museu, com qualsevol altre establiment, no es pot posar a recés del foc per mitjà d'una fórmula única, aplicable a tots els casos. A cada Museu, i a cada una de les sales del Museu, cal examinar la situació de les coses: primer per a evitar fins on sia humanament possible que s'iniciï el foc; segon, per a què si el foc es produeix, es pugui extingir el més ràpidament que sigui possible; i tercer, amb l'objecte que, si no es pot extingir, s'eviti almenys la seva propagació a altres sales o cossos d'edifici distints del lloc en què aparegué. I, sobretot, no oblidar mai que per rars que siguin els incendis no deixen de causar de tant en tant veritables desastres.

MARIÀ RUBIÓ I BELLVÉ

14 gener 1933

✓ A. Clapés. — Retrat d'home

02/03/1933 J

L'OBRA DEL PINTOR CLAPÉS AL MUSEU

DONATIU DEL SENYOR PERE MILÀ I CAMPS

Seguint l'exemple d'altres distingits ciutadans que amb la seva generositat han contribuït a enriquir els Museus de Barcelona amb valuosos donatius, el senyor Pere Milà i Camps acaba de cedir a la Junta de Museus un lot importantíssim d'obres del pintor Aleix Clapés, format de dissert teles, totes ben característiques dintre la producció del singular artista.

Fins ara el Museu no disposava sinó de dues obres d'aquest pintor vuitcentista que tantes discussions promogué en el seu temps: aquestes dues obres eren la *Transloció de les despulles de santa Eulàlia de Santa Maria del Mar a la Catedral*, obra adquirida per la Junta de Museus en 1921 i un *Retrat d'home*, donatiu del senyor J. R. Florit, rebut en el mateix any de l'adquisició anterior. D'ara endavant, doncs, seran dinou les obres que existiran al Museu d'aquell pintor titllat d'extravagant per uns i de genial per altres.

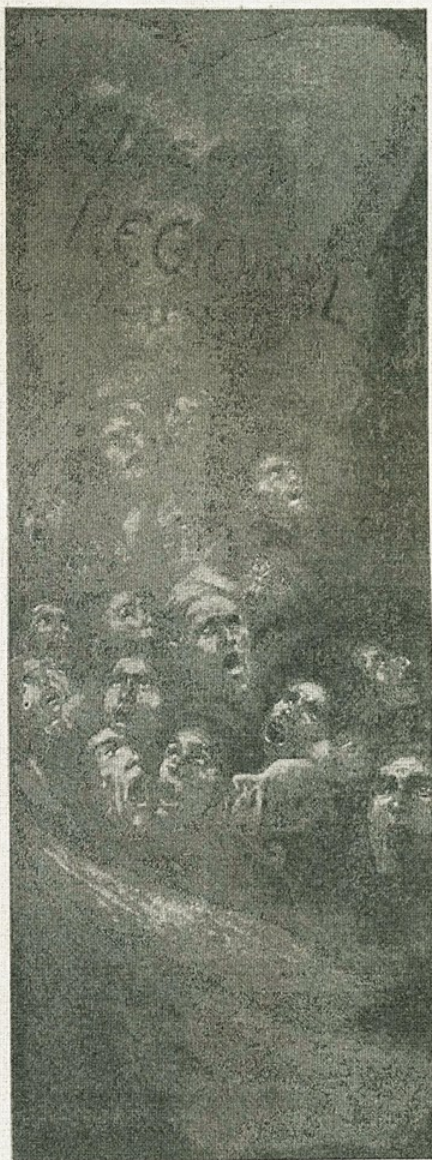
poc conegut però, per no dir gens, de les generacions actuals.

Aleix Clapés nasqué a Sant Genís de Vilassar l'any 1850; traslladat a Reus de molt petit, en aquella ciutat començà els estudis i allí s'inicià en la pintura sota la disciplina del pintor fresquista Hernández, gran amic de Fortuny. Després ingressà a l'Escola de Belles Arts de Barcelona, on fou deixeble de Lorenzale. Morí a Barcelona l'any 1920.

L'obra més popular, és a dir, la més coneguda d'aquest artista que durant molts anys fou l'amic íntim i confident de Gaudí, el temps gairebé l'ha destruïda. És aquella composició enorme que decora el pany de paret que mira a la Rambla del palau Güell del carrer Nou. Els barcelonins que tenen més de vint-i-cinc anys recorden aquell nu colossal d'home que representa Hèrcules amb una torxa encesa cercant les Espèrides. Aquella figura era popular a Barcelona; a despit d'aquesta popularitat, però, no eren gaires que sabessin que

✓ [A. Clapés. — «Parella amorosa»

A. Clapés. — Portada d'una revista

Clapés, el pintor amic i company de l'arquitecte del palau, en fos l'autor. Avui aquell plafó de proporcions desmesurades és indesxifrable; durant trenta anys però, la musculatura gegantina d'aquell personatge barbut que enarborava una teia encesa d'unes proporcions

enormes, impressionà els que el descobrien entre el traït ciutadà com una visió inesperada en aquell tros tan viu i pintoresc de Barcelona.

En sorprendre'l la mort, Clapés feia anys que no concorria als certàmens públics, i per això la seva personalitat era desconeguda de

sostinguda s'adjudicà el títol d'incomprès. És una mica arriscat confirmar-li aquesta prerrogativa, certament, però em sembla de justícia atribuir-li el mèrit d'una inquietud incessant, d'una ambició potser desorbitada i d'unes aptituds de pintor a estones excepcionals. Segons

✓ A. Clapés. — Figura d'home

les promocions artístiques de començament de segle. Arran de la seva mort fou organitzada una exposició a les antigues Galeries Dalmau, de la Porta Ferrissa, que revifà d'una manera fugaç l'interès per la pintura de Clapés sense, però, deixar una impressió gaire profunda en els medis artístics.

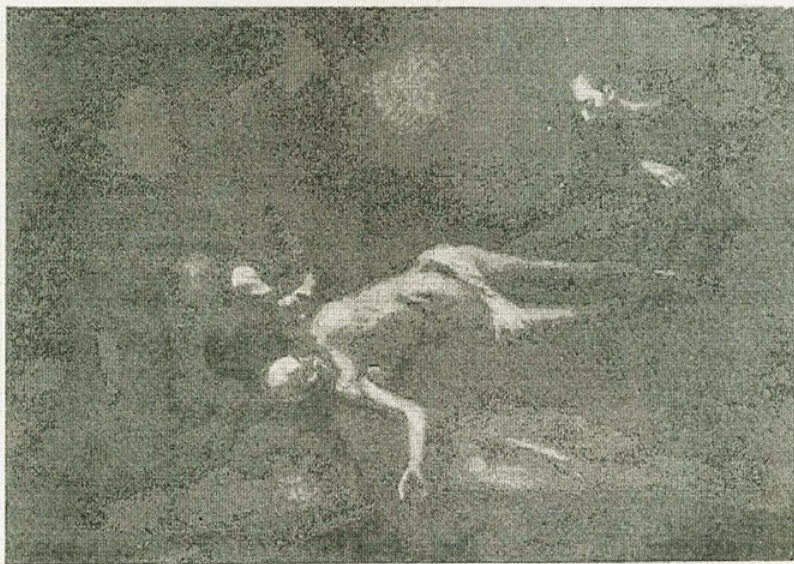
I no obstant, Clapés en el transcurs de la seva vida fou dels que amb convicció més

com se'l mira, se'l pot prendre com un precursor, en certs aspectes, de la pintura local moderna i sempre com un temperament víctima de les múltiples i contradictòries pressions del seu esperit.

Clapés, que físicament era un home desnarit, sentia una atracció irresistible per les superfícies vastes i per les escenes patètiques i al·lucinants. Era un romàntic i un místic que

✓ A. Clapés. — «Enterrament de Crist»

✓ A. Clapés. — «Martiri de sant Pere»

✓ A. Clapés. — «Sant Francesc»

es plaïa en un realisme esborronador. Per a coordinar tots aquests impulsos amb positiva eficàcia estètica li mancava el control necessari. Diríeu que el tumult interior se l'enduia talment que sense adonar-se'n anava alegant les seves figures i accentuant-ne implacablement els trets de dolor moral i de misèria corporal; es rabejava en una mena de deliri dramàtic, que no li cabia en teles de dimensions reduïdes. En aquelles composicions amb figures que molt sovint passen de les proporcions del natural, juguen un gran paper els espais buits en els quals el color s'arremolina en traspassos que indiscutiblement tenien una gran significació per al pintor. I en aquells conjunts, en aquelles carns i en aquelles robes, en aquelles anatomies i en aquells fons confusos s'hi endevinen el rastre i la suggestió dels pintors espanyols del XVI, del Greco i de Ribera, i principalment de Goya i de Delacroix. Això denuncia l'interès capital que Clapés concedia al color i la quantitat i la jerarquia de senti-

ments que li confiava. La llum de les seves teles generalment està disposada segons un propòsit determinat; d'ella depenen les expressions i les actituds que per ella es fan més dramàtiques i monstruoses.

Aquestes qualitats de colorista i de pintor li permetien de trobar harmonies i conjunts extraordinàriament persuasius quan podia dominar la torrentada imaginativa que el sacsejava i s'avenia a sotmetre's humilment al natural, com en els retrats, alguns dels quals són obres d'una solidesa i d'una força expressiva extraordinària.

Clapés, dintre la pintura moderna catalana, ha estat un temperament singular, d'una originalitat torbadora. No va saber dir tot el que s'agitava dintre seu, almenys no ho sabé dir amb la claredat que voldríem; en la seva obra, però, hi ha una noblesa d'intenció, un foc, una ambició tan distant de la banalitat, que sempre inspirarà respecte; respecte amb una mica de pietat per la quantitat de dolor que

✓ A. Clapés. — « Crist i la Magdalena »

s'hi endevina. I també hi ha unes qualitats de pintor que si de vegades són eclipsades per la magnitud del propòsit, pels vapors que s'alcen de l'esperit de l'artista, molt sovint també es mostren amb tota l'eloqüència d'un valor plàstic de primer ordre.

Els anys i sobretot el silenci obstinat que ha caigut damunt la pintura d'aquest raonador delirant de la plàstica, permeten d'exhumar-la amb la serenitat necessària per a situar-la en el lloc que li pertoca en la nostra pintura moderna. Servant les distàncies que l'abundor de facultats en l'un i la limitació en l'altre estableixen, podríem dir que Clapés és a Catalunya un eco anticipat de James Ensor. Les preocupacions que agiten els dos pintors són distintes certament, però cauen dintre el mateix ordre; en el belga, però, la fecunditat expressiva, la riquesa de la paleta, la disciplina tècnica, el preparen per a les més audacioses realitzacions. Tots dos, però, serveixen un mateix instint polèmic, tots dos utilitzen el seu

art amb finalitats no solament estètiques sinó moralistes i literàries. Clapés, com molt sovint Ensor, es refia de l'emoció estètica que es proposa produir per a suscitar en l'ànim de l'espectador una reacció favorable a les seves conviccions o a la seva posició de crític social. En el cas de Clapés, els mòbils són distintes; és un creient que s'allucina a gratient i pren la pintura com a intèrpret dels conflictes que la seva consciència turmentada promou en la seva sensibilitat d'artista.

L'obra de Clapés reflecteix aquest estat de lluita interior constant, lluita insoluble sinó és en el gresol del geni; per això la pintura d'aquest artista és excèntrica i torbadora, però també per aquesta mateixa raó en molts moments té una intensitat que si no us obliga fatalment a l'admiració, no us allibera mai del respecte de les obres filles d'un temperament d'artista autèntic i d'un pintor desigual, però interessant sempre.

CARLES CAPDEVILA

Dia 21. — Joventut d'Esquerra «Els nés dels Almogàvers».

Secció Excursionista de l'Orfeó «El Roser».

Dia 23. — Grup de Mestres Cursillistes.

Dia 25. — Grup escolar «Lluís Vives».

Dia 26. — Secció Excursionista de l'Orfeó «El Roser».

Agrupació Cultural «Spain-Bank».

Dia 27. — Institut d'Osca.

Dia 28. — Escola de Subirats «Cal Cartró».

Dia 30. — Acadèmia Miralles de Sabadell.

Al «Poble Espanyol» de Montjuïc

Dia 13. — Institut de Requena.

Dia 14. — Alumnes de l'Escola del Treball, Secció de Fusteria.

Dia 15. — Escola Nacional de Vilamajor.

Grup Escolar de La Bleda.

Dia 17. — Institut Nacional de Sòria.

Dia 23. — Grup escolar «Lluís Vives».

Dia 27. — Institut Nacional «Velázquez» de Madrid.

Institut de Segona Ensenyança d'Alcoi.

Institut Nacional d'Alacant.

Institut Nacional d'Osca.

Dia 28. — Escola de Subirats «Cal Cartró».

Dia 30. — Escola de Sant Felip de Vic.

Grup Escolar «Pere Vila».

Museu del «Cau Ferrat» de Sitges

Dia 6. — Escola Normal de la Generalitat.

Dia 14. — Col·legi Municipal de Segona Ensenyança de Granollers.

Dia 17. — Institut Feminal de Barcelona.

Dia 21. — Casino del Comerç de Terrassa.

Escola del Treball, Secció de Forja Artística.

Dia 27. — Institut Nacional «Velázquez» de Madrid.

Dia 28. — Grup escolar Dominiques de Monistrol.

Dia 30. — Grup escolar «Baldri Reixach» de Barcelona.

Dia 31. — Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona de Barcelona.

**ADQUISICIONS. DONATIUS
I DIPÒSITS DEL PRIMER
SEMESTRE DE 1933**

ADQUISICIONS

GABINET NUMISMÀTIC

Col·lecció del senyor Manuel Cazorro.

DONATIUS

MUSEUS

Del senyor Lluís Plandiura:

«Torero», escultura per Manuel Hugué.

Un aiguafort de Xavier Nogués.

Del senyor Domènec Carles:

Dotze porcellanes angleses del XIX.

Del senyor Marià Pidelaserra:

«Barcelona», dibuix per Xavier Nogués.

Del senyor Pere Milà i Camps:

Disset pintures d'Aleix Clapés.

Del senyor Joaquim Casas-Carbó:

Un parament complet de saló 1880.

Dels Amics i Deixebles de R. Alsina Amils:

Autoretrat pintat per Ramon Alsina Amils.

De la senyora Adelaida Ferrer:

Una tassa i un plat de porcellana.

BIBLIOTECA

Del senyor Pere Ynglada:

2 Volums de «Les minutes parisiennes».

«La légende et la vie d'Utrillo», per F. Carco.

Del senyor Marià Fortuny:

«Fortuny» (edició francesa).

Del senyor Josep Puig i Cadafalch:

Tres fullets sobre art i arqueologia.

Del senyor J. Serra i Vilaró, Prevere:

«Les ciutats de fang romanes al nord de l'Àfrica», fullet original del donant.

Del senyor Josep Llimona:

«Tirant lo Blanc», edició Viader.

«Rodin, l'œuvre et l'homme», per Judith Cladel.

Un exemplar de «Jugend» i un de «Fliegende Blätter».

GABINET NUMISMÀTIC

Del senyor Joan Sabater:

Una moneda d'Ilipe Magna.

BUTLLETÍ
DELS
MUSEUS D'ART
DE
BARCELONA

VOLUM IV

1934

PUBLICACIÓ DE LA
JUNTA DE MUSEUS
"POBLE ESPANYOL" DE MONTJUÏC
BARCELONA

Gravat: Flores, Ricart, Roig i Vila Ar-
rufat.

Art aplicat: Elies, Grau Sala, Martí Vi-
lanova, Mora, Serrahima, Serra Abella (En-
ric, Antoni i Josep) i Sunyer.

En total aquests autors han presentat al
«Saló de Barcelona», 184 obres de pintura,
40 d'escultura, 32 de dibuix, 4 de gravat,
16 d'aquarella, 12 d'art aplicat i 7 d'arqui-
tectura; i al «Saló de Montjuïc», 165 de pin-
tura, 51 d'escultura, 10 de dibuix, 10 de
gravat i 13 d'art aplicat.

El dia 22 la ponència d'adquisicions de la
Junta de Museus començà la seva tasca i al
cap de dos dies va emetre el dictamen, que la
Junta va acceptar en la seva reunió del 28 del
mateix mes, i en virtut del qual entren al Mu-
seu les obres de què parla un altre article
d'aquest número.

El dia 1 de juny el Jurat dels premis
«Damià Campeny» i «Isidre Nonell», insti-
tuïts per la Generalitat, va emetre el següent
veredict:

«Reunits al «Saló de l'Art Modern», el
dia 1 de juny del 1934, a les dotze del
migdia, els senyors que componen el Jurat dels
premis de pintura i d'escultura de la Genera-
litat, «Damià Campeny» i «Isidre Nonell»:
Carles Pi i Sunyer, per la Junta Municipal
d'Exposicions d'Art; A. Duran i Sanpere i
Joaquim Folch i Torres, per la Ponència d'Ar-
xius, Biblioteques i Belles Arts; Francesc La-
barta, per l'Acadèmia de Belles Arts de Sant
Jordi; Joan Puig i Ferrer, per la Junta de
Museus; Manuel Hugué i Ignasi Mallol, pel
«Saló de Montjuïc», i Jaume Martrús i Er-
nest Santasusagna, pel «Saló de Barcelona»,
es procedí a una votació preliminar a la qual
cada un dels membres del Jurat podia propo-
sar dues obres d'escultura i dues de pintura.
En aquesta votació obtingueren sufragis, per
l'ordre en què són esmentades a continuació,
les següents obres

Escultura: Josep Clarà, «Nu de noia»;
Joan Rebull, «Dona jove»; Enric Casanoves,
«Nu», i Joan Borrell Nicolau, «Nu femení».

Pintura: Manuel Humbert, «Descans»;
Elisi Meifrèn, «Marne»; Joaquim Sunyer,
«Empordanesa»; F. d'A. Galí, «1870-1934»
i Feliu Elies, «Gerro blau».

En la votació definitiva, ha estat concedit
el Premi «Damià Campeny» a Josep Clarà, i
el Premi «Isidre Nonell» a Manuel Humbert.

Barcelona, 1 de juny del 1934. — Carles
Pi i Sunyer, A. Duran i Sanpere, Joaquim
Folch i Torres, Francesc Labarta, Joan Puig
i Ferrer, Manuel Hugué, Ignasi Mallol,
Jaume Martrús, Ernest Santasusagna.»

El dia 17 de juny, el Jurat de les adqui-
sicions de la Generalitat i l'Ajuntament va
acordar la proposta d'adquisició d'obres dels
següents autors, les quals han passat, en conse-
qüència, a propietat de les esmentades corpo-
racions:

Del «Saló de Barcelona»: Pintures de
Josep Amat, Teresa Condeminas, Feliu Elies,
Oleguer Junyent, Francesc Marsà, Elisi Mei-
frèn, Josep Puigdemogles i Ramon Ribas;
escultures de Guillem M. Bru, Francesc Ca-
rulla i Jaume Martrús; dibuixos de Josep Picó
i J. Soler i Puig; aquarelles de Miquel Farré
i Joan Llaverias; art aplicat de Miquel Cli-
villé.

Del «Saló de Montjuïc»: Pintures de Ra-
fael Benet, Pere Crèixams, Francesc Domín-
go, Jaume Mercadé, Josep Obiols, Isidre
Odena, Joan Serra, Joaquim Sunyer i Miquel
Vilà; escultures d'Antoni Ramon González
i Josep Cranyer; gravat de Pau Roig.

El cartell anunciador de l'Exposició

✓ Francesc Labarta. — «Eusebi»

LES ADQUISICIONS DE LA JUNTA DE MUSEUS A L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA

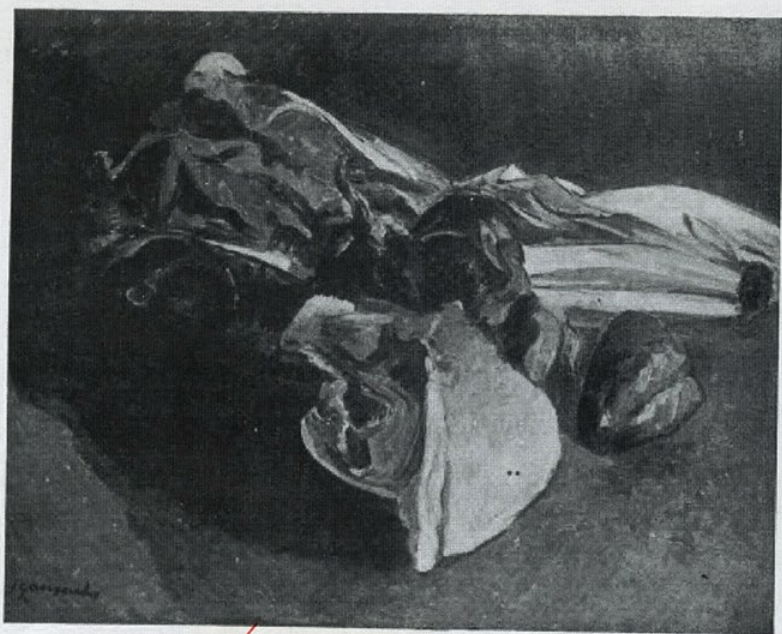
Mentre el règim d'adquisicions no sigui modificat, l'única font que alimentarà el fons dels nostres museus d'art modern seran els concursos oficials. Per això són més de doldre les absències que s'hi noten, absències que no tenen cap justificació plausible, i que treuen lluïment i interès al concurs. També és sensible que no sempre es reservi la producció inèdita per a aquestes manifestacions i que entre les obres exposades se n'hi trobin algunes que ja han estat sotmeses al públic i a la crítica en exposicions particulars. Aquesta falla, que no és greu ni massa freqüent per fortuna, seria fàcil d'evitar si en el reglament d'exposicions fos consignada l'obligació de concórrer-hi amb obres absolutament inèdites, condició que no significaria cap sacrifici ni cap limitació enutjosa per als expositors.

Aquestes petites falles de bon corregir i l'apatia incomprensible de certs artistes, restringeixen les iniciatives de les entitats i dels organismes encarregats de les adquisicions per als Museus. Hem de reconèixer amb goig, però, que enguany, donat el nivell apreciable que ha tingut el conjunt de l'Exposició, la tasca de la Junta de Museus i dels Salons compradors, ha estat molt més planera que altres vegades i ha permès adquirir obres que per llur valor i significació artística faran sempre un paper de primer ordre a les sales del Museu.

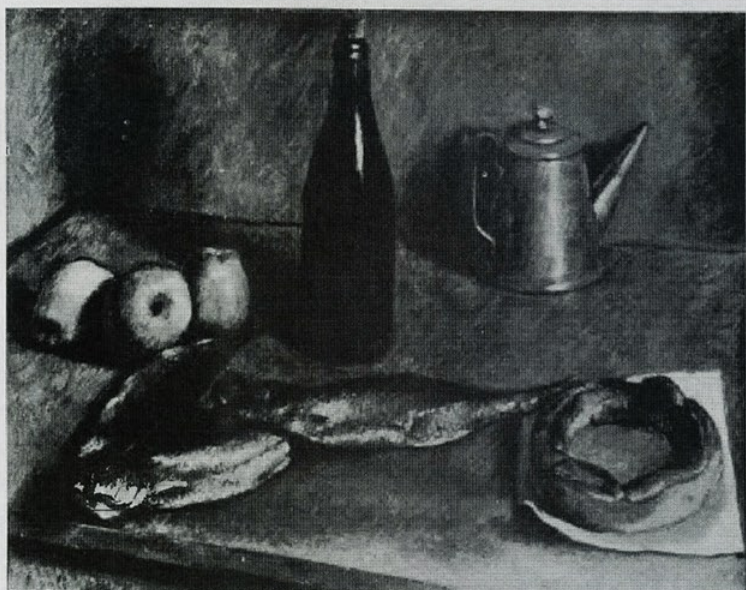
✓ En aquest aspecte, l'adquisició de l'obra de Manuel Humbert, *Descans*, distingida amb el «Premi Nonell», creat darrerament, ha merescut l'assentiment unànime del públic i de la crítica. Tenim la seguretat que aquesta magnífica pintura de Manuel Humbert quedarà com una de les millors obres de l'art contemporani català. Amb aquest nu, diríem que Humbert ha arribat al terme d'un viatge emprès ara fa uns quants anys. La *Jove mora*,

✓ Manuel Humbert. — « Descans »

✓ Josep Gausachs. — « La bleda »

✓ Francesc d'A. Gali. — «Natura morta»

A. Vidal Rolland. — «Caça»

↓ FALTA!!
285 ..
Hb p. 291

d'ara fa dos anys i altres obres executades durant aquest període, anunciaven l'encert present. En totes aquelles teles, però, malgrat les positives qualitats pictòriques que les avalaven, semblava que el pintor a estones es perdia i no trobava aquella claredat de concepte i d'expressió que són un dels mèrits indiscutibles d'aquesta obra. Humbert, amb una pintura densa de matèria, insistida d'execució, inspira-

l'acord, contribueix a fer més sensible la presència de l'atmosfera, en la qual està submergida la figura en un abandó deliciós.

La *Natura morta*, de Francesc d'A. Galí, és també una adquisició ben justificada. La reconciliació de Galí amb l'impressionisme després dels èxits que li ha proporcionat la fórmula decorativista que ha explotat durant tants anys, és un dels casos més curiosos de la nos-

✓ A. Vila Arrufat. — «Dormint»

da en un sentit profundament realista, ha creat una atmosfera d'una delicadesa gairebé irreal. La figura, admirablement estructurada, dona la nota greu d'aquell acord finíssim. En aquesta mena d'inversió audaç, hi ha el major encís de l'obra. En comptes d'ésser el nu qui illumina i governa l'atmosfera de la composició, és l'atmosfera tendrament acolorida la que, en reliscar per les corbes i penetrar en les depressions de la forma, vitalitza i determina amb graciosa energia la figura. La distribució dels accessoris, sàviament calculada per a completar

tra pintura. Tècnic habilitíssim, en plena possessió de fèrtils mitjans expressius, ha abandonat el llenguatge de la pinzellada plana per la vibració impressionista. Renoir ha substituït els mestres muniquesos i la recerca de les qualitats i la captació de l'aire ha desbancat la sàvia fredor de la seva pintura anterior. És evident que algunes de les seves figures actuals semblen inspirades en les mateixes preocupacions d'abans; a totes, però, els adjudica una nova escala de valors plàstics i pictòrics, com si aprofitant el motlle antic s'apliqués a ani-

descripció
obra

mar-les d'una vida nova. En la *Natura morta*, adquirida per la Junta de Museus, l'antinòmia que observem en algunes de les darreres obres de Galí, ha desaparegut totalment; és un Galí nou el que ens presenta aquesta pintura que, per la riquesa del color i per la tècnica, li confereix el títol de continuador del gran Nonell dels bodegons.

De *Josep Gausachs*, la Junta de Museus

sàvia simplicitat en la composició, i una intensitat vital poques vegades superada per l'autor, justifiquen la distinció que ha afavorit aquesta tela. *Dormint*, d'A. Vila Arrufat, és una altra de les obres adquirides. Composició ben establerta, pintada amb gran domini formal, entre altres encerts, cal posar-hi en primer terme el cap de l'infant adormit que indiscutiblement és un dels fragments més inspirats entre l'obra

Miquel Farré. — «Plaça de Sant Agusti»

ha triat la *natura morta* que el pintor en una altra ocasió havia presentat al públic amb el títol de *La bleda*. Indubtablement, aquesta obra representa el moment més inspirat de l'obra present de l'autor. Producció musculosa, d'un vigor i d'una espontaneïtat sorprenents, és una mostra de pintura realista de gran alè que farà honor al Museu. *Francesc Labarta* hi serà representat pel retrat de jove que titula *Eusebi*, en el qual les qualitats de la pintura de l'artista es conjuguen amb tota l'autoritat i l'eficàcia del seu estil magistral. Dicció fàcil i segura,

abundosa i sempre noble de l'autor. Completa les adquisicions de pintura la *natura morta* *Caça*, d'A. Vidal Rolland, composició disposada amb elegància i descrita amb eficaç aplicació.

De la secció d'escultura la Junta de Museus ha adquirit *Cap d'home* (bronze) de Josep Clarà, obra d'una força vital extraordinària, executada amb una decisió i una seguretat positivament magistrals. També figurarà en el catàleg del Museu el *Nu*, de Josep Viladomat, que en la sala corresponent portava el

Carretó de cafè amb llet, de Ricard Opisso, que en aquesta composició, d'un tipisme deliciós, ha trobat un tema excel·lent per a la seva observació penetrant i la verba de comentarista popular. El dibuix animat amb oportuns tocs de color, té una qualitat pictòrica extraordinària i mereix ésser posat entre les obres més sòlides i vives del popular dibuixant.

En la secció d'arts aplicades, la Junta de Museus ha escollit *Dues figuretes*, de l'escultor Jaume Duran, executades en gres pel ceramista Joan B. Alòs, en les quals la col·laboració dels dos artistes ha sumat la correcció i la simpatia de la concepció a la gràcia i delicadesa de la

Antoni Serra Abella. — «Cavalls de circ»

matèria intelligentment treballada. L'admirable *Pot verd*, de J. Llorens i Artigues augmentarà el repertori de ceràmica moderna catalana amb una peça d'una delicadesa de matís admirable, i el *Gerro amb tap*, de Francesc Elies, serà un bon record de les adquisicions d'enguany. La llista de les quals la Junta de Museus clou amb *Cavalls de circ*, d'A. Serra Abella, mostra excel·lent de l'art del distingit ceramista.

Tothom, públic i crítica, ha reconegut amb satisfacció la superioritat d'aquest concurs respecte als celebrats darrerament sota els mateixos auspicis; és d'esperar que els artistes catalans no estalviaran esforços ni entusiasme per fer cada vegada més brillants aquests testimonis oficials del valor i la modernitat de l'art de Catalunya.

CARLES CAPDEVILA

ADQUISICIONS, DONATIS I DIPÒSITS DEL PRIMER SEMESTRE DE L'ANY 1934

ADQUISICIONS

MUSEUS

De l'Exposició del Nu:

Una figura de pedra d'E. Monjo. Un dibuix de J. Soler i Puig. Una pintura d'A. García. Una pintura d'A. Mataró.

De diferents particulars:

Una pintura de Manuel Moliné. Un fragment de Pradella del segle XII. Dues pintures d'Espalter. Un relleu romànic del segle XI. Un quadre representant uns músics. Un bombardí antic. Una caixa de cabals. 112 clíxers de boix. 10 planxes d'aram gravades. Quatre romanes de ferro. Una pintura damunt coure. Dos quadres a l'oli.

De l'Exposició de Primavera 1934:

«Natura morta», pintura de Francesc d'A. Galí. Pintura de Josep Gausachs. «Descans», pintura de Manuel Humbert. «Eusebi», pintura de Francesc Labarta. «Caça», pintura d'A. Vidal Rolland. «Dormint», pintura d'A. Vila Arrufat. «Testa femenina» (marbre), de Joan Borrell Nicolau. «Cap d'home» (bronze), de Josep Clarà. «Nu» (bronze), de Josep Viladomat. «Plaça de Sant Agustí», aquarella de Miquel Farré. «Carretó de cafè», dibuix de Ricard Opisso. «Dues figuretes», gres de Jaume Duran. «Gerro amb tap», gres de Francesc Elies. «Pot verd», gres de Josep Llorens i Artigues. «Cavalls de circ», ceràmica d'Antoni Serra Abella.

MUSEU DEL «CAU FERRAT» DE SITGES

De diferents particulars:

Dos panys de ferro. Una caixa de ferro del segle XVI. Una caixeta de ferro. Un picaporta i un ferro representant un cap d'ase. Una teiera de ferro del segle XIV. Un quadre de Rusiñol. Un muntant d'escala.

GABINET NUMISMÀTIC DE CATALUNYA

Dels senyors Alsina i Botet:

Col·lecció Botet i Sisó.

L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA D'ENGUANY 1935

El dia 18 del darrer mes de maig a la tarda, va tenir lloc l'acte del «vernissatge» de l'Exposició de Primavera d'enguany.

Diumenge dia 19 a les onze del matí, es va celebrar l'obertura oficial.

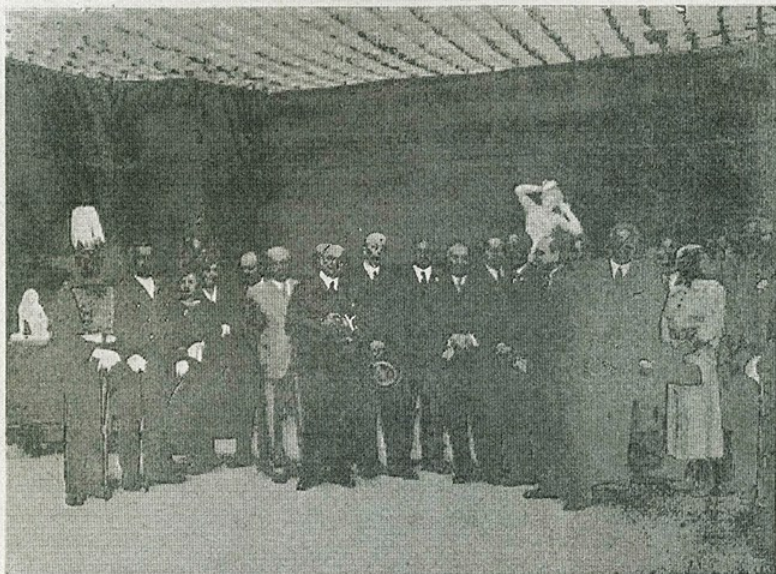
Va presidir el conseller de Cultura de la Generalitat senyor Lluís Duran i Ven-

Lluc, senyor Joaquim Renart, i el vice-president d'«Amics dels Museus», senyor Manuel Rocamora.

El senyor Marés, com a president del Saló de Barcelona i per delegació del Saló de Montjuïc, pronuncià el primer discurs.

Saludà les autoritats i remercià el concurs de tots els qui havien col·laborat a la realització d'aquesta Exposició.

A continuació, dedicà un record als artistes traspassats d'engà de l'Exposició

Les autoritats i els invitats, visitant l'Exposició el dia de la inauguració

tosa que ostentava la representació del senyor president de la Generalitat. Ocuparen llocs a la presidència el senyor Josep Codolà, conseller-regidor de Cultura de l'Ajuntament, que portava la representació de l'alcalde; el president del Saló de Barcelona, senyor Frederic Marés; el president del Saló de Montjuïc, senyor Manuel Humbert; el president de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, senyor Joan Antoni de Güell; el president de la Junta de Museus, senyor Alexandre Soler i March; el president del Cercle Artístic, senyor Josep Clarà; el representant del Cercle Artístic de Sant

anterior remarcant especialment la figura de Pau Gargallo.

I acabà assenyalant la importància no solament artística, sinó ciutadana que tenen aquestes manifestacions, per recordar a les autoritats presents a l'acte la necessitat de comptar amb llur ajut perquè aquestes puguin continuar en les condicions que llur finalitat reclama.

Seguidament féu ús de la paraula el conseller-regidor de Cultura de l'Ajuntament senyor Josep Codolà, que va recollir les aspiracions manifestades pel senyor Marés testimoniant el bon desig que té l'Ajuntament perquè les exposicions

oficials d'art puguin estar installades en les condicions que llur importància demana.

Finalment va pronunciar un eloqüent discurs el conseller de Cultura de la Generalitat senyor Lluís Durán i Ventosa.

Assegurà que el seu millor goig fóra poder prestar a aquestes exposicions, dins del càrrec que ocupa, l'ajut a què s'havia referit el senyor Marés.

Afegí que aquest ajut no vindria a ésser més que una nova prova de l'afecte que sent per l'obra dels nostres artistes, ja testimoniats en el projecte de llei que va presentar quan ostentava el càrrec de senador encaminat a aconseguir que els artistes participessin de l'augment de valor que experimentaven llurs obres a través de les transmissions successives.

Acabà remarcant la participació que tenen els artistes en el desenrotllament i el prestigi d'un país i que en aquest sentit els artistes catalans aporten un valuos tribut a la grandesa de Catalunya.

Tots els oradors foren molt aplaudits.

Acte seguit es va donar per inaugurada l'Exposició de Primavera del 1935 que és la tercera de l'etapa actual.

La Junta Municipal d'Exposicions d'Art que té cura d'aquestes manifestacions, està aquest any constituïda en la següent forma:

President, Joan Pich i Pon, alcalde; vice-president, Josep Codolà i Gualdo, conseller-regidor de Cultura; vocals, Jordi de Camps i J. M. Blanch i Romen, consellers de l'Ajuntament; Manuel Humbert, president del Saló de Montjuïc; Josep M. Prim, vice-secretari del Saló de Montjuïc; Frederic Marés, president del Saló de Barcelona; Miquel Farré, vocal del Saló de Barcelona; secretari, Joan Merli.

L'Exposició ocupa com els anys anteriors la totalitat de l'edifici que des de l'any passat és destinat a aquestes manifestacions de la Junta i té per nom Saló de l'Art Modern.

Els artistes que hi tenen obres exposades són els següents:

Saló de Barcelona. — Pintura: V. Albarranch, J. Amat, A. Asensi, H. Baig, J. Barraquer, C. Barrios, I. Bea, Bena-

vent Santandreu, C. Bésquer, G. Bestard, L. Bonet, R. Calsina, F. Cano, J. Casals, A. Casas Abarcá, J. Cases, A. Coll Blanch, T. Condeminas, J. Costa i Pujol, M. Costa Segura, S. Davit, M. Ll. Daza, N. Domènech, F. Elías, R. Estranya, F. Fàbregas, R. Fàbregas Fàbregas, J. Farjas, M. Farré, J. Ferrer Mascaro, J. M. Calofré Sinobas, J. Garriga, J. Gil i Gil, L. Gil de Vicario, A. Gómez Masip, L. M. Güell, R. Gimbert, F. Guinard, Eva Illing, O. Junyent, F. Llaneras, J. Llaverias, F. Llop, J. Marcó, F. Marsà, L. Masriera, J. Martínez, C. Martínez Tarrasó, E. Meifren, R. Mora, J. Morant, J. Morell, L. Muntané, E. Ochoa, J. Olivé, E. Pala, J. Picó, F. d'A. Planas-Doria, Porret, J. Puigdemolles, B. Puig Peruch, M. Puigadas, A. Rafols, M. Renom de Garate, A. Ribas Rius, R. Ribas Rius, M. Risqués, M. Rocamora, Rodríguez-Puig, E. E. Romagosa, J. Rovira, P. Sabaté, S. Sabaté, F. Sáinz de la Maza, E. Santasusagna, J. Serra, D. Serra Baduè, E. Soler Calvet, J. Subirats, M. Taylor, J. Terruella, N. Torrecillas, A. Valdemí, C. Valero, N. Valls Martí, J. Vancells, C. Vázquez, A. Vidal Rolland, Vila-Puig, D. Vilà, M. Vilatoba, T. Viver.

Escultura: C. Armiño, J. Malmaña, G. N. Bru, J. Borrell Nicolau, L. Cairó, J. M. Camps Arnau, F. Carulla, E. Clarasó, F. Guairan, J. Durán, M. Gené, J. M. Giménez Valls, Miquel Gimeno, E. Heksch, F. Marés, J. Martrús, L. Montané, V. Moré, A. Nogués.

Dibuix i gravat: F. Aluni, A. Antiga, C. Bécquer, G. Carbonell, A. Cardunets, S. Llobet Ribas, C. Llobet Raurich, J. Narro, J. Olivé, R. Opisso, J. Orihuel, J. Pedragosa, F. Serra, G. Soler Catvillaró.

Art aplicat: L. Albert de Puig, E. Ballet, A. Casanovas, A. Cumella, A. Fagnoli, A. Hinsberger, F. Mañé, F. Montanpà, M. Roca, T. Sayol.

Decoració: Pere Cardona, F. Martínez Surroca.

Saló de Montjuïc. — Pintura: F. Arderiu, E. Armengol, E. Aymat, A. Bartrinas, R. Benet, Bosch-Roger, J. Busquets, J. Campillo, Camps-Ribera, M. Camps Vicens, A. Canadell, M. Capdevila, R.

Cartell anunciador de l'Exposició

Capmany, F. Canyelles, A. Carbonell, D. Carles, Montserrat Casanova, G. Cochet, J. Commeleran, C. Cortès, A. Costa, J. Cots, Pere Créixams, J. Cuellas, C. Díaz-Costa, F. Domingo, J. Escayola, Montserrat Fargues, Rafael Fernández de Soto, G. Fina, P. Flores, F. Galí, A. García, P. Gastó, J. Gausachs, P. Grau, E. Grau-Sala, J. Guàrdia, M. Humbert, J. Hurtuna, A. Iglesias, P. Isern i Alié, J. O. Jansana, Jewer, A. Junyent, G. Kar, F. Labarta, R. López, A. Marinello, J. M. Marqués-Puig, Soledat Martínez, M. Massol, A. Mataró, J. Mercadé, Mikoumo, J. Mombrú, Lluís Morató, X. Nogués, J. Obiols, A. Opisso, J. Palau, A. Pasqual, Iu Pascual, Josep Perrin, Enric Pinet, Jaume Pla, Cándid Planes, Enric Porta, Pere Prat, Josep M. Prim, Enric-C. Ricart, J. Rigol, Ramon Ripoll, P. Roig, Joan Roqueta, Olga Sacharoff, R. Sena-

bre, J. Serrano, Lleó Solà, J. V. Solà Andreu, J. Soler Diffent, V. Soler Jorba, J. Soler de Trinxeria, G. Toledo, E. Valls, M. Valls Quer, J. Ventosa, E. Vicente, F. Vidal-Galicia, F. Vidal-Gomà, A. Vila Arrufat, Miquel Villà.

Escultura: Arcadi Bussol, A. Casamor, E. Casanovas, J. Clarà, C. Collet, J. Duniach, A. Fenosa, J. M. Freixa, P. Gargallo, A. R. González, J. Granyer, M. Llauredó, E. Monjo, E. Maragall, M. Paredes, J. Ros, E. Serra, J. Viladomat.

Dibuix i gravat: J. M. Freixa, Esteban Vicente, A. Vila Arrufat.

Art aplicat: Francesc Elías, M. Paredes, E. Serra Abella, R. Solanich, M. Trallero.

* * *

La Junta de Museus va fer en aquesta Exposició les següents adquisicions:

Del Saló de Barcelona: «Nu», de Josep Puigdemongas; «Bust» (bronze), de Frederic Marés; «Camí de la Font», de Teresa Condeminas; «Apunts de nena», de Francesc Serra; «Il·lustracions», de Josep Narro; «Pot de gres», d'Eudald Ballet.

Del Saló de Montjuïc: «X», de Josep Obiols; «El finestral», de F. d'A. Galí; «Noia nua» (bronze), d'Enric Casanovas; «Pot», de Francesc Elías; «Grup de cèrvols», d'Enric Serra Abella.

* * *

El jurat nomenat per a la concessió dels premis «Campeny» i «Nonell» d'escultura i pintura respectivament, creats per la Generalitat de Catalunya, fallaren, quant al primer a favor de la figura de bronze «Noia nua», obra d'Enric Casanovas i adjudicaren l'altre a la tela d'Elisi Meifren que duu per títol «Martigues. França».

* * *

La Junta d'adquisicions destinades a la Generalitat i l'Ajuntament efectuà les següents:

FACTA
Vene i flos

Al Saló de Montjuïc. — Pintures: Rafael Banet, «Boudoir»; E. Bosch-Roger, «Pintura»; J. Commeleran, «Paisatge d'Horta»; P. Creixams, «Composició»; J. Mercadé, «Poble»; M. Villà, «Pont de Claverol». Escultures: Apelles Fenosa, «Dona asseguda» (bronze); J. Granyer, «Routiers» (alabastre); M. Llauredor, «Nu» (marbre).

Al Saló de Barcelona. — Pintures: Josep Amat, «Paisatge»; Felix Cano, «Contrallum»; A. Coll, «La dàrsena»; F. Marsà, «Natura morta»; Julià Martínez, «Natura morta»; Ll. Muntané, «Marc i fill»; B. Puig Peruchó, «Santa Quitèria»; E. Santasusagna, «La noia del llibre»; J. Vancells, «Paisatge de la Barata». Escultures: C. Armijo, «Repòs» (bronze); Ll. Cairó, «Nu de noia» (bronze); F. Cuairan, «Porc senglar» (bronze); J. Martrús, «Noia al bany» (bronze). Dibuixos: C. Bécquer, nou dibuixos; R. Opisso, «Pobres». Art aplicat: A. Comella, gerro de gres.

* * *

Aquesta Exposició ha d'ésser clausurada el dia 7 de juliol corrent.

CARTELLS, PUBLICACIONS I GUIES DELS MUSEUS

Inaugurat ja el Museu d'Art de Catalunya, que conté la part més important de les col·leccions de la Junta de Museus, ha estat iniciada l'actuació de propaganda.

Aquesta actuació té, com és natural, nombrosos i diversos aspectes, dignes de detingut estudi.

Té ja una relació amb aquestes qüestions la conferència donada darrerament pel nostre director senyor Joaquim Folch i Torres sobre el mètode a seguir per a fer profitosa la visita dels nens de les escoles als Museus d'Art.

* * *

Avui en el camí de les esmentades actuacions la Junta ha editat tres nous cartells artístics de propaganda.

Dos es refereixen al «Poble Espanyol» de Montjuïc, lloc destinat per la Junta per a Museu d'Art Popular. Un d'ells reproduceix fotogràficament una vista d'aquesta típica construcció, i l'altre és una adaptació del que va ésser editat en ocasió de l'Exposició Internacional de Barcelona del 1929, executat pel reputat artista Xavier Nogué.

L'altre es refereix a la Biblioteca d'Art que la Junta de Museus té instal·lada al mateix «Poble Espanyol».

Aquests cartells, tal com ja ha estat fet amb altres de la mateixa Junta, seran repartits a les entitats culturals, hotels, centres de turisme, etc.

* * *

Continuant aquesta actuació la benemèrita entitat «Amica dels Museus de Catalunya» té actualment en estudi l'edició d'uns opuscles indicadors del caràcter i el contingut dels nostres Museus, impresos en cinc idiomes i elegantment il·lustrats, els quals seran repartits amb la mà-

Cartell de la Biblioteca Especial d'Art de la Junta de Museus

BUTLLETÍ
DELS
MUSEUS D'ART
DE
BARCELONA

VOLUM VI

1936

PUBLICACIÓ DE LA
JUNTA DE MUSEUS
CONTINUADA PER LA
COMISSARIA GENERAL DE MUSEUS
«POBLE ESPANYOL» DE MONTJUÏC
BARCELONA

L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA DEL 1936

Després del canvi polític operat a conseqüència de les eleccions generals del 16 de febrer d'enguay, la composició de la Junta Municipal d'Exposicions va sofrir algunes modificacions així com el règim interior dels seus serveis.

Passada aquesta etapa la Junta va ésser constituïda en la forma següent:

President: Carles Pi i Sunyer, alcalde; vice-president: Cristià Cortès, conseller-regidor de Cultura; vocals: Benet Mori i Ramon Coll i Rodés, consellers de l'Ajuntament; Frederic Marés, president del Saló de Barcelona; Miquel Farré, vocal del Saló de Barcelona; Francesc Labarta, president del Saló de Montjuïc; Josep Viladomat, vocal del Saló de Montjuïc.

Les Juntes dels Salons són les següents:

Saló de Barcelona. President: Frederic Marés; vice-president: Francesc d'A. Planas Dòria; secretari: Guillem Rodríguez-Puig; vice-secretari: Francesc Carulla; comptador: Josep Amat; tresorer: Alexandre Cardunets; vocals: Feliu Elies, Miquel Farré, Francesc Marsà, Florenci Cuairan.

Saló de Montjuïc. President: Francesc Labarta; vice-president: Josep Dunyach; secretari: Francesc Vidal-Gomà; vice-secretari: Miquel Paredes; tresorer: Albert Junyent; comptador Josep Ventosa; vocals: Emili Armengol, Antoni Badrines, Francesc Canyelles, Ramon de Capmany, Antoni Garcia, Pere Jou, Rafael Llimona, Enric Monjo, Lluís Morató, Alfred Opisso, Joaquim Ros, Joan Serra, Josep Viladomat.

L'acte del vernissatge va tenir lloc a la tarda del 30 de maig.

L'endemà, diumenge, a les onze del matí, va celebrar-se la inauguració oficial.

Presidí l'honorable president de la Generalitat senyor Lluís Companys, que tenia al costat l'alcalde, el conseller-regidor senyor Cortès, els presidents dels dos Salons i altres personalitats i representants de corporacions diverses.

Varen pronunciar discursos els senyors

Francesc Labarta, en nom dels dos Salons i Pi i Sunyer, alcalde de la ciutat.

A continuació, el senyor Companys va donar per inaugurada l'Exposició, procedint-se tot seguit a una detinguda visita a les seves instal·lacions.

En el Saló de Barcelona hi figuraven els següents artistes: Pintura. Vicenç Albaranch, Josep Amat, Josep Ariet, Amadeu Ascensi, Marian Baig, Isidor Beà, Carles Bécquer, Jaume Bellmunt, Joan Josep Garriga, Joan Gil, Josep Gil, Francesc Guinart, Antoni Gómez, Lluís M. Güell, Eva Illing, Pere Juan, Oleguer Junyent, Joan Lahosa, Joan M. Lepesky, Joan Lla-veries, Frederic Lloveras, Francesc Llop, Josep M. Mallol, Francesc Marsà, Julià Martínez, Casimir Martínez, Lluís Masrera, Elisi Meifren, Lluís Mestres, Armand Miravalls, Josep Morell, Lluís Muntané, Jacint Olivé, Eusebi Palà, Benavent, Antoni Bescós, Guillem Bestard, Laureà Bonet, Ramon Calsina, Feliu Cano, Josep Casals, Josep Cases, Josep Castellanas, Ramon Clapés, Salvador Claramunt, Alexandre Coll, Teresa Condeminas, Joaquina Costa, Miquel Costa, Pere Costa, Carmel Davallillo, Tomàs Diví, Feliu Elies, Rafael Estrany, Joan Fabregat, Miquel Farré, Francesc Febrer, Josep Ferré, Josep Franch, Lluís Garcia, Lluís Pallarés, Joan Parés, Francesc d'A. Planas Dòria, Àngel Planells, Artur Patau, Josep Puigdemengolas, Miquel Pujadas, Marín Rabasseda, Albert Rafols, Ezequiel Rambla, Ramon Ribas, Agustí Ribas, Manuel Ricart, Manuel Rocamora, Rodríguez-Puig, Antoni Rosic, Salvador Sabatés, Francesc Sáinz de la Maza, Ernest Santasusagna, Daniel Serra, Josep Sintas, Eulàlia Soler, Josep Soligo, Francesc Surribas, Mary Taylor, Ramon de Tirot, Aureli Tolosa, Alve Valdemí, Carles Valero, Joaquim Vancells, Antoni Vidal, Dàrius Vilàs, Màrius Vilatobà, Frederic Viñals, Tomàs Viver, Josefina Baraquer, Fanny Borrell, Susagna Davit, Ramon Gimbert, Miquel Renom. Escultura. Ramon Bas, Lli Biosca, Joan Borrell, N. Bru, Llorenç Cairó, Josep M.ª Camps, Esteve Casanovas, Deogràcies Civit, Florenci Cuairan, Jaume Duran, Josep M.ª Giménez, Erno Heksch, Frederic Marés,

Dos aspectes de l'Exposició

Manuel Martí, Lluís Montané, Víctor Moré, Juli Pérez, M. Pous, Martí Roca, Ramiro Rocamora, Vareschine-Katya, Ch. Vasconcel. *Dibuix.* Francesc Almuni, Agustí Antiga, Carles Bécquer, Francesc Benages, Alexandre Cardunets, Gilbert Corbi, Francesc Fàbregas, Josep Garriga, Sebastià Llobet, Josep Narro, Ricard Opisso, Joan Pedragosa, Josep Picó, Jaume Pizarroig, Francesc Serra, M.ª Àngela Tey.

Al Saló de Montjuïc hi varen concórrer els següents artistes: Pintura. Anna Aguilera, Lluís Alsina, Ferran Arasa, Francesc Arderiu, Emili Armengol, Antoni Badrinas, Oscar Barblan, Jaume Bassa, Josep Batlle, Francesc Bayarri, Lola Bech, Sixte Blasco, Mentor Blasco, Casio Boada, Pau Boada, Carles Bossenecker, Conxita Boter, Jaume Busquets, Josep Campillo, Camps-Ribera, Francesc Canyelles, Ramon Capmany, Josefa Casanovas, Julian Castedo, Gustau Cochet, Joan Comelleran, Carme Cortès, Ramon Cortès, Antoni Costa, Pere Crèixams, Eusebi Díaz-Costa, Francesc Domingo, Clotilde-P. Fíbla, Guillem Fina, Joan Forest, Josep M.ª Galofré, Manuel Gàndara, Antoni Garcia, Pere Gastó, Josep Gausachs, Emili Grau, Pere Gussinyé, Manuel Humbert, Josep Hurtuna, Pere Isern, Jewer, Jaume Juan, Albert Junyent, Joan Junyer, Francesc Labarta, Antoni Lienas, Ramon López, Rafael Llimona, Antoni Marinello, Josep M.ª Marqués-Puig, Alfred Marye, Miquel Massot, Jaume Mercadé, Joaquim Mombriu, Nicolau del Moral, Lluís Morató, Pere Nubiola, Josep Obiols, Ramon-G. Oliaga, Maria Oller, Alfred Opisso, Joan Palet, Joan Paré, Alfred Pascual, Enric Pinet, Cándid Planas, Enric Porta, Josep M.ª Prim, Pere Pruna, Joan Rigol, Ramon Ripoll, Pau Roig, Joan Roqueta, Maria Rosselló, Josep Rovira, Manuel Ruiz, Ramon Senabre, Joan Serra, Josep Serrano, Alfred Sisquella, Josep-V. Solà, Lleó Solà, Vicenç Solé, Juli Soler, Ramon Tèrmens, Salvador Tressens, Esteve Valls, Maurici Valls, Josep Ventosa, Francesc Vidal, Manuel Capdevila, Artur Carbonell, Marià Espinal, Francesc d'A. Galí, Josep Perrin, Olga Sacharoff, Francesc Vidal. *Escultura.* Adolf Armengol, Enric

Bassas, Josep Canyes, Antoni Casamor, Josep Clarà, Carles Collet, Josep Dunyach, Camil Fàbregas, Pere Jou, Francesc Juventeny, Ernest Maragall, Ernest Marco, Enric Monjo, Miquel Paredes, Ramon Perera, Francesc Pérez, Josep Viladomat. *Dibuix i Gravats.* Manuel Ahicart, Antoni Badrinas, Josep Canyes, Gustau Cochet, Pere Crèixams, Montserrat Fargas, Josep M.ª Freixa, Ivo Pascual, Jaume Pla, Pere Prat, Ramon Soler.

* * *

El dia 1 de juny es va reunir a l'Exposició la ponència de la Junta de Museus encarregada de proposar a aquesta les seves adquisicions.

La proposta fou acceptada per la Junta en la seva reunió del 6 del mes següent.

Oportunament ens ocuparem d'aquestes adquisicions en les pàgines del BUTLLETÍ.

* * *

El dia 10 de juny es feren les acostumades adquisicions de la Generalitat i l'Ajuntament.

El dia 17 de juny va ésser adjudicat el «Premi Campeny» a l'obra de Josep Viladomat «Nu de dona» (núm. 227 del Saló de Montjuïc) i el dia següent el «Premi Nonell» a l'obra «El vi de Kios» de Pere Pruna (núm. 150 del Saló de Montjuïc).

* * *

A mitjan juliol va aparéixer el primer número de la segona etapa de la revista «Art», que publica la Junta Municipal d'Exposicions d'Art.

Aquest primer número té caràcter d'extraordinari per estar preferentment dedicat a l'Exposició de Primavera d'aquest any.

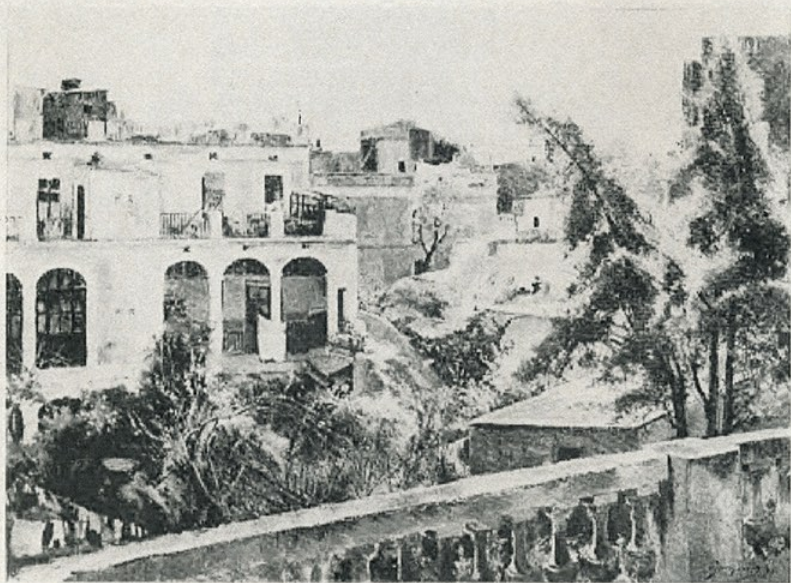
La direcció d'aquesta publicació ha estat confiada, en aquest nou període, al distingit crític Josep M. Junoy, i tant la presentació, en el seu conjunt, com l'ordenació del contingut acrediten una vegada més el bon gust i els sòlids coneixements del director.

Ernest Santasusagna. — «Adela»

Rafael Estrany. — «Maternitat»

FALTA!

Oleguer Junyent. — «Sant Gervasi»

LES ADQUISICIONS DE LA JUNTA DE MUSEUS EN L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA DEL 1936

Si enguany els dos salons que constitueixen l'Exposició de Primavera han arribat a una sincronització de conceptes i valors plàstics gairebé perfecta, sincronització que ha donat sensiblement el to general del concurs, hem de lamentar absències que, tot ajudant a mantenir aquest nivell i millorar-lo, haurien fet

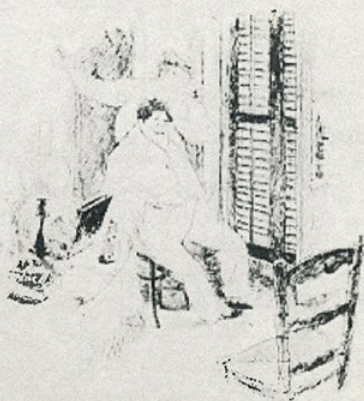

✓ Lluís Masriera. — «La núvia»

sentir tota la rica diversitat de la nostra producció artística, avui tan considerable per la qualitat com per la quantitat positivament extraordinària.

Voldríem que aquestes manifestacions oficials periòdiques fossin el resum de la potencialitat artística de Catalunya, certàmens nacionals als quals tots els artistes catalans es fessin un deure i un honor d'ésser-hi representats, prescindint de totes les preocupacions marginals que les contingències de la vida pràctica susciten a cada moment.

Com deia al començament, si l'exposició d'enguany qualitativament potser és superior a d'altres anteriors, per la quantitat no és inferior a les que l'han pre-

Josep Narro. — Il·lustració

cedida. Una particularitat cal anotar, i és que aquest any les arts aplicades no hi han tingut cap representació, potser perquè el magnífic saló que ha organitzat el Foment de les Arts Decoratives ha absorbit l'activitat dels possibles expositors. Sigui la causa que sigui, el fet és que la Junta de Museus aquest any no

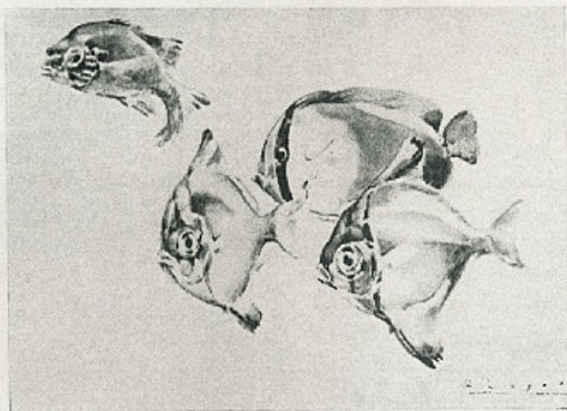

Josep Narro. — Il·lustració

s'ha vist preocupada per les dificultats de la tria entre les aportacions de ceràmica i art aplicat que tant d'honor feien a l'Exposició de Primavera d'altres anys.

La Junta de Museus, doncs, ha hagut d'esmerçar les seves disponibilitats adqui-

testimoni molt qualificat de l'estil d'aquest pintor format en l'estudi del museu i per al qual l'atracció de Goya és irresistible. La transparència i la vivesa dels rosats de les carnacions són apresos en el gran aragonès, com ho és igualment la manera d'interpretar l'estructura d'algu-

Carles Bécquer. — Dibuix

sitives en pintura, escultura i dibuix, i si bé la selecció es feia àrdua per la uniformitat de valors que deia més amunt i per la quantitat d'obres que han comparut al concurs propietat de particulars, el lot d'obres adquirides amb destinació als museus forma un conjunt molt representatiu d'aquest moment artístic.

«Adela», d'Ernest Santasusagna, és un

nes parts dels rostres animats d'una palpitació vital plena de simpatia. El conjunt de la figura entonat en una gamma obscura està pintat amb agradable facilitat i notable discerniment de les qualitats.

«Maternitat», de Rafael Estrany, és un grup de tres mitges figures, una de dona i dues de criatures, establert amb tendre

Carles Bécquer. — Dibuix

Carles Bécquer. — Dibuix

Olga Sacharoff. — «Flors»

animació i pintat amb segura amplitud de pinzellada. La matèria sense ésser excessiva és musculosa i aplicada amb amable fuga. En conjunt, pels contrastos i la concepció, recorda l'estil que l'autor usa en les seves composicions a l'aquarella, però diríem que més aviat acosta l'aqua-

Jaume Mercadé. — «El gerro de Talavera»

rella a l'oli que l'oli a l'aquarella, i que maneja amb més afortunada confiança la matèria densa, de la qual n'obté valors plàstics excel·lents.

D'Olguer Junyent ha estat adquirida una pintura que indubtablement és de les coses més afinades, més sensibles i també més sòlides que li hem vist. «Sant Gervasi» és la vista d'un d'aquells darreres tan complicats d'arquitectures burgeses i jardins interiors, en els quals el verd perenne de les palmeres captives rima amb el verd extenuat de les persianes, els ha-

Pere Crèixams. — «Figura vermella»

lustres neoclàssics amb les construccions parasitàries més absurdes i tot plegat alena amb aquella calma un pensament sentimental dels suburbis. La transparència del cel modest i tranquil illumina aquella quieta confusió que Junyent ha encertat a explicar sense insistències enutjoses, amb una paleta recollida; la dolcesa enyoradissa d'aquell indret ciutadà, d'aquelles galeries des de les quals tot aspirant el perfum d'una magnòlia la vista es perd en la llenca de mar que flota en l'horitzó.

«La Núvia» representa un esforç molt recíxit del pintor Lluís Masriera. Com-

posició de caient classicista en un interior romàntic, amb una clapa lluminosa al fons que fa més discreta la penombra del primer terme. Masriera ha rimat tots els elements de la composició amb intel·ligent sobrietat; ha donat la belligerància que calia al document sense oblidar-se que feia obra de pintor. Les figures, especialment les ajupides, de pura filiació acadèmica, són situades amb rara discreció en una atmosfera ben establerta.

ha estat dirigida i concentrada en uns propòsits estructurals més vigorosos. L'autor manté intacta la bravesa de la seva paleta sempre robusta, i tota l'obra exhala aquella simpatia que acompanya sempre la pintura de Créixams.

La pintora russa Olga Sacharoff, barcelonina d'adopció, serà representada al museu amb aquelles composicions de flors de meravellosa subtileza que la fan incomparable. En passar per la seva pa-

Joan Junyer. — «Bucòlica»

Completen les adquisicions del Saló de Barcelona unes «il·lustracions» de Josep Narro, de gustosa malícia caricatural, segures de tret i de composició, i uns dibuixos de peixos, simis i altres animals, de Carles Bécquer, animats de singular vivacitat i executats amb seguretat magistral.

✓ Del Saló de Montjuïc ha estat adquirida «Figura vermella», de Pere Créixams, que és una de les obres més fermes que li coneixem. El modelat és més atès que altres vegades i la mena de fuga errant que caracteritza l'estil del pintor

leta les flors prenen una rara vitalitat enigmàtica; al prodigi que cada flor i cada bri ja és de natural, Olga Sacharoff hi afegeix el d'una fragilitat misteriosa, d'una vida extrareal que encisa i inquieta.

✓ «El gerro de Talavera», de Jaume Mercader, és una altra de les adquisicions d'aquest Saló. Obra reflexiva, d'una sensibilitat aguda sense estridències, reuneix una fastuositat severa a un anàlisi qualitatiu depuradíssim. La carn de les flors hi és descrita amb vehemència i els accessoris hi conjuguen amb una mena de je-

Josép Obiols. — «Noia mirant un llibre»

rarquia plàstica molt ben entesa. Composició pintada amb un sentit de totalitat excellent i amb una autoritat saborosa, marca un aspecte interessantíssim del notable pintor valenc.

✓ «Bucòlica», de Joan Junyer, dona la nota arriscada entre aquestes adquisicions. Pintura de sensibilitat, pintura que filtra la realitat en uns alambins delicadíssims i n'extreu una essència impalpable. Les figures d'ascendència arcaïtzant perden tota la significació psicològica per convertir-se en purs elements plàstics d'aquell conjunt que és una pura harmonia de tints d'una finor indicible, que el pintor modula començant per baix fins a fondre's en l'espai. Figures i animals surten en aquella atmosfera de la qual prenen la fina qualitat. Distribuïdes amb un instint decoratiu admirable sobre aquell fons de suggestives irisacions, un hom sent que si fossin explicades amb un criteri realista no rimarien amb aquella atmosfera; l'aire arcaic, la dolça rudesia primitiva que les acusa és allò que les fa viables i solidàries d'aquell conjunt que viu per una mena de vibració inexplicable que recorre les entranyes de la pintura que les aguantia i els dona l'existència.

De Josép Obiols ha estat adquirit «Noia mirant un llibre». Mostra de la pintura austera, sòlida i tendra que és el sòcol i la més alta justificació de l'art d'aquest pintor.

«Adela», bust de bronze de Josep Clarà, tanca la llista de les adquisicions d'enguany de la Junta de Museus. «Adela» és un d'aquells encerts de Clarà en els quals el realisme s'atempera amb un ressò de classicisme que ennobleix allò que podria no sortir dels dominis de l'anècdota. L'alè vital contingut en la proporció sàvia, l'estructura humana sotmesa a un ritme arquitectònic i una mà destra per a fer respondre la matèria i donar-li aquella estranya tebior de l'emoció; tot això es troba incorporat en aquesta gràciosa figura que farà honor a les nostres col·leccions oficials.

CARLES CAPDEVILA

Josép Clarà. — «Adela»

BUTLLETÍ
DELS
MUSEUS D'ART
DE
BARCELONA

VOLUM VII
1937

PUBLICACIÓ DE LA
COMISSARIA GENERAL DE MUSEUS
«POBLE ESPANYOL» DE MONTJUIC
BARCELONA

Fig. 24. — Estampa de Sant Vicenç Ferrer, unitat solta d'una de les seriacions establertes per a l'adequada instal·lació dels exemplars, en relació a la història religiosa de Catalunya i els seus antics dominis

Dins aquest aplegament, que hauria de formar part integrant d'un corpus general de la nostra imatgeria popular, l'ordre temàtic en l'agrupament dels exemplars és preferible a l'estricta ordre alfabètic. Així com en les col·leccions de goigs resulta molt apropiada i interessant la col·locació segons l'ordre topogràfic, per contrades, termes i localitats, així també les estampes poden agrupar-se segons temes de caràcter genèric, com són la iconografia dels patrons barcelonins, la montserratina, les de Sant Jordi, Sant Josep Oriol, Sant Vicenç Ferrer (fig. 24), etc.

En un termini, no pas molt llunyà, el lloc més adequat per a les nostres estampes, esguardant llur ple rendiment, serà el projectat Museu de Folklore de Catalunya, on tants materials avui esparços podran aplegar-se.

ESTEVE CLADELLAS
Bibliotecari dels Museus d'Art

L'OBRA DE JOAQUIM SUNYER AL NOSTRE MUSEU

Sembla que ja fa temps que es va acabar la discussió i que avui ja no és matèria de dubte per a ningú que un museu d'art, a més del que pugui ésser — i cal que ho sigui en la més gran amplitud possible — considerat sota el seu estricte aspecte de magatzem de dades i documents, instrument d'estudi i recull de realitzacions, ordenat, seriat i ben endreçat, ha d'ésser, també, una expressió vivent i palpitant de tot allò de què les peces que hi són guardades són només una mostra, tan extensa com es vulgui, però mostra al cap i a la fi: aquella atmosfera peculiar que envoltava la creació de cada un dels exemplars que guarda el museu, en la qual col·laboraven època, records, influències, aversions, xocs i retops, pesant amb tota la seva complexitat en l'esperit que creava aquell exemplar, i li donava la seva fesomia, invariable ja per sempre més.

És aquesta convicció i el desig de fer-la

✓ J. Sunyer. — «Bust femení»
(Museu d'Art de Catalunya)

✓ J. Sunyer. — «Place Pigalle»
(Museu d'Art de Catalunya)

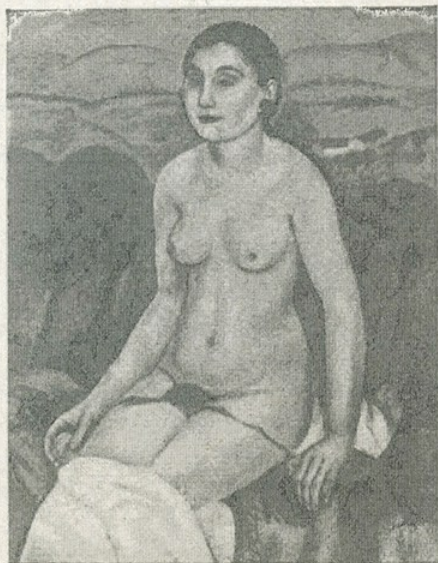
✓ J. Sunyer. — «Versalles»
(Museu d'Art de Catalunya)

✓ J. Sunyer. — «Deshabillé»
(Museu d'Art de Catalunya)

✓ J. Sunyer. — «Matrimoni»
(Museu d'Art de Catalunya)

✓ J. Sunyer. — «Noia nua»
(Museu d'Art de Catalunya)

èpoques reculades — en una gradació i en una proporció qui sap si arbitrària — com pot ésser-ho la que ens serveix avui

✓ J. Sunyer. — «Grup de dues nenes»
(Museu d'Art de Catalunya)

per a veure el passat — però clara i entenedora, no és pas feina planera, diem, el discerniment de la brossa i el gra, la tria entre allò que és anecdòtic i allò que és substancial, separar allò que només és una rauxa d'allò que quedarà ja incorporat per a sempre al tresor de les adquisicions de l'esperit. Ens trobem massa prop de la picabaralla, massa interessats en un o altre sentit, massa ence-

✓ J. Sunyer. — «Maternitat»
(Museu d'Art de Catalunya)

gats per la polseguera del moment, per a poder veure clar, històricament i estèticament considerat, el que és vertaderament representatiu i, per tant, mereixedor d'entrar al museu amb tots els honors, i el que no ho és, el que, fruit de més o menys crit avui, té prou pes i prou valor de cara a la perennitat o no és res que presenti una categoria de permanència.

Tot amb tot, bé ens hi hem d'atrevir. I més quan, com amb el nostre Museu d'Art Contemporani, volem fer alguna cosa que sigui un reflex i un testimoni de la vida, de les nostres arts d'avui, on totes les valors tinguin la seva representació

i on hom pugui seguir llurs vicissituds, llurs canvis i llurs fluctuacions. Així s'està fent ja i, al costat de les belles col·leccions d'obres disperses de molts dels nostres joves mestres, que esperen el seu torn per anar completant llur representació, comptem ja amb sales monogràfiques de més d'un dels nostres artistes més rellevants. Tals són les de Nonell, Canals, Picasso, Manolo, etc.

✓ J. Sunyer. — «Totot»
(Museu d'Art de Catalunya)

I tal és la que motiva avui aquestes ratlles, dedicada al pintor Joaquim Sunyer.

* * *

De Joaquim Sunyer compta actualment el nostre Museu amb una col·lecció prou abundosa perquè hi puguem trobar ben representada la personalitat del nostre pintor.

Joaquim Sunyer es troba en un tombant de la seva obra pictòrica ple de maduresa, on el seu esperit és ja reposat

✓ J. Sunyer. — «Retrat de Maria Llimona de Carles»
(Museu d'Art de Catalunya)

de totes les aventures i on no és pas probable que ens surti amb l'inesperat d'un canvi d'actitud que trasbalsi de cap a peus la seva concepció. No és prou vell

✓ J. Sunyer. — «Retrat»
(Museu d'Art de Catalunya)

i el seu talent és massa viu perquè ens el puguem imaginar ficant-se en un careró per anar repetint-se indefinidament dins el conreu d'una modalitat en la qual tan i tan belles troballes ha realitzat, però sí ha estat portada amb prou gradació, sí han anat sortint prou en una conseqüència espiritual a bastament lògica cada una de les seves diverses expressions, dins aquell séc personal que l'ha fet sem-

de cosa completa i arrodonida que, sense haver de negar res a les seves possibilitats, ens incita a la seva contemplació dins un conjunt cíclic, cosa que no ens sembla pas massa gratuïta ni desencertada.

Ha pesat prou en la vida del nostre art contemporani la personalitat de Joaquim Sunyer, ha acumulat prou atenció, ha suscitat prou controvèrsies — avui, llunyanes ja —, ha exercit prou influències damunt

~~FAK-10!~~

J. Sunyer. — «Defores de Sitges»
(Museu d'Art de Catalunya)

pre inconfusible, fins arribar a la d'avui, que podem mirar-nos-el ja en una visió de conjunt sense cap por que ens surti amb una sorpresa que desbarati totes les nostres apreciacions.

Tot amb tot, no hem pas de donar per tancada, ni molt menys, la representació de Sunyer al nostre Museu; actualment l'artista és al ple de la seva carrera i ens pot oferir encara realitzacions tant o més savoroses que les que ens ha donat fins ara. Però, com diem més amunt, del conjunt de la seva obra i la seva culminació en l'etapa actual es desprèn una sensació

tantes d'altres personalitats en els temps de llurs primers tempteigs i recerques, i fins més enllà i tot, que, encara que no comptés amb res més, n'hi hauria prou per a fer necessari el seu ingrés, i en un conjunt com més complet possible, al nostre museu d'art modern. Sense la figura de Sunyer quedaria obert un trau en el panorama de la nostra pintura contemporània que no hi hauria manera d'emplenar sense escamoteig o trampa.

Honestament, hom pot jutjar l'obra de Joaquim Sunyer de moltes maneres, hom pot expressar totes les reserves que vul-

gui, hom pot fer al nostre artista més d'un retret, que potser no seria del tot injustificat, però el que no pot fer-se sota cap aspecte sense violència per a la veritat i la justícia és negligir-lo, ignorar-lo o deixar-lo de banda en voler establir un panorama, per sumari que sigui, de l'art català al segle xx.

* * *

món, que Sunyer féu les seves primeres armes.

No era pas, certament, aquell Sunyer del París d'aleshores, el personalíssim, conscienciós i autòcton que després es va anar perfilant i definint. Els primers anys de recerca, d'indecisió i d'estudi d'un temperament tendre encara enfront les influències del medi i la seducció de la voga per ben dotat que sigui, no són

✓ J. Sunyer. — «Paisatge mallorquí»
(Museu d'Art de Catalunya)

La vida artística de Sunyer, com es pot dir de la de tots els pintors i escultors catalans de la seva promoció, començà amb l'acabament del segle, i a París, aquell París centre i bressol de tot l'art modern, per on havien passat ja tants dels nostres, que n'havien portat tant i tant de bo per a l'estímul, la creixença i el desenvolupament de les nostres arts. Fou en aquell París, amb l'enlluernament del seu prestigi, amb l'atracció del seu somriure, la intensitat de la seva activitat intel·lectual i artística que captava la voluntat de tots els joves artistes i lletraferits d'arreu del

pas propis per a l'eclosió d'una individualitat ferma i decidida, encara que, com en el cas de Sunyer, la pesquisa, la interrogació i el dubte fossin guiats per un esperit agut i sensible que sabia fer-se sentir a través de totes les influències. Toulouse-Lautrec, Monet, Daumier, Renoir, de cinquanta altres mestres més trobem el ressò en aquelles teles dels primers temps del pintor sitgetà. Escenes de carrer, de suburbi, interiors, paisatges dels voltants de París, retrats de gent de lletres i bohemis, teles en les quals se'ns mostra adés irisat, vague, tendre i emboi-

✓ J. Sunyer. — «Retrat d'Hortènsia Miró»
(Museu d'Art de Catalunya)

✓ J. Sunyer. — «Maria-Dolors»
(Museu d'Art de Catalunya)

✓ J. Sunyer. — «Victòria, la filla de l'autor»
(Museu d'Art de Catalunya)

✓ J. Sunyer. — «Retrat de Maria Dolors Batet»
(Museu d'Art de Catalunya)

rat, adés enèrgic, acusant fermament el caràcter, deliquescents i pintorescs, abrivats i espontani.

Són d'aquells primers quinze anys passats a París pel nostre artista, bell nombre d'olis, aquarelles, litografies i aquarelles, destinats, molts d'aquests darrers, a la il·lustració de revistes, i bastants dels primers, al cultiu d'aquell pintoresc es-

Però no era pas allò el que havia de conquistar a perpetuïtat l'esperit del nostre pintor, ni tampoc l'havia de retenir per gaire temps. Si per incidències circumstancials s'havia decantat cap allò que podríem anomenar la facècia pintoresquista, el seu talent no se'n podia pas sentir satisfet. El seu sentiment de pintor hi trobava a faltar aquella sabor de

✓ J. Sunyer. — «Tres donzelles al camp»
(Museu d'Art de Catalunya)

panyolista que no fou pas Sunyer el primer en explotar.

Era en aquells temps de primers de segle que aquest pintor embadalia l'espectador belga amb les seves trameses de teles dins aquest gènere, del qual sabia treure tot el partit a què l'anècdota dels temes i l'engrescament del públic per aquest cantó es prestaven. En 1908, la seva aportació a *L'Oeuvre des Artistes*, de Lieja, de tres teles dins aquesta tònica, li conferia un unànime aplaudiment.

veritat necessàries al treball de l'artista perquè aquest pugui donar de si tot allò de què és capaç. Per això Sunyer va decidir-se a anar a cercar per a la seva obra un substantacle més sòlid i més real que tota aquella anècdota epidèrmica i virolada, i va tornar al seu recés pairal de Sitges, on el repòs, la represa de contacte amb si mateix i l'ambient asserenat d'aquell paisatge, li havia de permetre l'eclosió del que portava dintre, ric de tot el passat, havent exprimit totes les ensenyances, havent assimilat totes les expe-

✓ J. Sunyer. — «En el camp»
(Museu d'Art de Catalunya)

riències, clarificat i treballat a través de tot allò que, si podia haver estat una marcada, era, també, un bon alligonament i el contrast que li havia servit per a encaminar-se cap al descobriment del que vertaderament era i del que havia d'informar la seva autèntica personalitat.

Establert ja a Sitges des d'aleshores, si ha viatjat, encara, si ha voltat per Espanya i per Itàlia, i ha anat a París altres vegades, ha estat sempre per poc temps i per a tornar a casa. Sunyer s'havia lligat amb la terra i és d'aquesta unió que n'han pervingut els millors fruits.

Fou per l'abril del 1911 que, a l'inoblidable Faianç Català, regentat per aquell enyorat Santiago Segura, Joaquim Sunyer es donà a conèixer al nostre públic. Fou una exposició que desorientà més que no va satisfer. Barrejats amb els paisatges del seu últim temps d'estada a París, que queien de ple dins la concepció impressionista, hi figurava ja l'inici d'aquell re-

trobament de l'artista en prendre contacte amb la seva terra. Les eixutes estructures de Garraf eren vistes per uns ulls esbandidts i expressades amb una fórmula austera i precisa on desapareixia l'atmosfera i tota vibració per assenyalar enèrgicament i un xic bàrbara aquella topografia tan llunyana de la teatralitat i de l'emboirament. Fou més d'un, però, qui sabé veure l'artista que se'n descobria en aquella exposició que ens mostrava l'acabament d'una tònica, per exhaurides ja les seves possibilitats per a l'esperit que se'n servia, i el naixement d'una de nova, verdellosa i àcida, però plena de promences, de realitzacions ja.

Amb els paisatges de Garraf començava una segona etapa en l'art de Joaquim Sunyer, una segona etapa, però, que era la primera de la seva pròpia personalitat, etapa el punt central de la qual era la tela Pastoral que saludà Joan Maragall des de la revista Museum amb

✓ J. Sunyer. — «Cala Forn»
(Museu d'Art de Catalunya)

aquell emocionat article que tots recordem.

En aquella tongada àcida i forta, en la qual era gairebé totalment eliminat, qui sap si per obra d'una certa reacció envers les anteriors preocupacions impressionistes, el colorisme. Sunyer era molt més afecte a les estructures i al ritme linial que no al matís i a la llum.

Temps després, barrejant-se amb aquesta manera, n'anava sortint una altra, més humana, menys eixuta; no hi era abandonada la rigorositat formal, l'obsessió del concret, però tot s'hi amorosia amb un respir més cordial. Sunyer no era pas, com no ho és tampoc avui, allò que se'n diu un colorista, però en aquelles teles s'hi anava introduint la sensació del color i aquell sentit de la seva harmonia que en la darrera — l'actual — etapa de l'artista arriba a la més alambinada subtilitat.

Una i altra d'aquelles maneres eren

exercides, especialment, en temes de paisatge en els quals la figura humana intervenia moltes vegades com un element més de la composició. Alternant amb aquests paisatges, Sunyer dedicava també la seva atenció als interiors rústecs amb figures i al nu; el bodegó no ha estat mai una especialitat massa cultivada pel nostre artista. La segona etapa que hem assenyalat en l'activitat sitgetana de Sunyer té la seva representació més genuïna en la tela *Cala Forn*.

Hem de fer observar, però, quan assenyallem aquestes etapes, no podem fer-ho més que per aproximació i sense pretendre establir-les cronològicament d'una manera absoluta; es mesclen de manera que és impossible destriar-les, però no gens menys, són ben patents i visibles. Com passa amb tota cosa vivent, natural i espontània, no es marquen pas amb una neta solució de continuïtat, ans al contrari, la creixença de la nova es va fent

mentre l'anterior s'acaba. Així, de l'una a l'altra de moltes teles que l'artista ha anat produint durant aquests traspassos, notem aquestes diferències, que subsisteixen per un temps més o menys llarg, fins que la segona modalitat ha ocupat plenament el lloc de la primera en l'esperit de l'artista.

* * *

Tota aquesta corba que marca la producció de Joaquim Sunyer es pot constatar en el conjunt d'obres de l'artista que són guardades en el nostre Museu d'Art Contemporani. Des dels primers temps, a París, fins avui, tenim el testimoni de

✓ J. Sunyer. — «Noies amb coloms»
(Museu d'Art de Catalunya)

Després de la tongada que assenyala Cala Forn, Sunyer entra de ple en la nova que, cada vegada més intensa, cada vegada més delicada i més sensible, va continuant fins avui. Aquesta és l'època dels retrats i dels nus, de la qual fou un magnífic anunci i començ el deliciós Retrat de la Senyora C. D'aleshores ençà, Sunyer ha anat consolidant tots els seus guanys anteriors i es troba avui en plena producció del millor de la seva obra.

tota l'evolució de l'artista sitgetà. Atractiu i interessant en aquella modalitat, és, però, després del seu retorn a Sitges que el seu talent il·lumina i guia plenament la seva obra. No hem estat pas nosaltres els primers en observar-ho i, deixant la paraula a Josep Maria Junoy, treurem de la monografia que va dedicar a l'artista en les edicions Quatre coses, aquests mots: «Deixats de banda els primers anys de lluita i d'aprenentatge a París,

constatem que totes les més interessants etapes de consolidació i maturització del seu art es descabdellen en la seva terra natal sitgetana».

I és damunt aquesta seva terra natal que el nostre artista s'ha trobat i ens ha pogut donar aquesta seva pintura que marca una empremta tan profunda en les nostres arts actuals.

ho matisa tot en amples harmonies grogues, rosa, cendra, torrat, blaves i platejades.

De vegades, Sunyer es decanta un xic massa cap al conceptisme i l'estilització; aleshores, un caient convencionalista desvirtua o enterboleix la íntima qualitat pictòrica de les seves realitzacions. Però força més sovint es desprèn d'aquesta

✓ J. Sunyer. — «La meua familia»
(Museu d'Art de Catalunya)

Com hem assenyalat més amunt, Sunyer no és pas colorista, ni tampoc no sembla que sigui cap preocupació seva la recerca específica del color. Però — particularment en aquesta darrera tongada — com domina el sentiment, la comprensió i l'emoció del color en cada una de les seves teles! No és, en veritat la persecució del to i l'accent exacte de cada objecte, car més aviat diríeu que la seva dèria és l'exactesa de la línia, la precisió del modelat, l'expressió concisa de la forma, però és com una llum que ho envolta i

trava i el pintor es dona tot enter. Aleshores, sigui quan s'obstina en l'estricta corporeïtat, accentuant i remarcant els valors fins a la duresa, sigui quan percaça la línia, resseguint amb un traç finíssim i exacte la turgència d'un pit, el desmai d'un braç, la netedat d'un ull o la tendresa d'uns llavis, acolorint aladament el conjunt ara amb pasta abundosa, adés amb tènues refregats, Sunyer és digne de tota reverència.

JOAN CORTÈS

L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA DEL 1937

Després dels esdeveniments públics del 19 de juliol de l'any passat, de fet va deixar de funcionar la Junta Municipal d'Exposicions d'Art, que tenia l'encàrrec d'organitzar i celebrar cada any les anomenades Exposicions de Primavera de belles arts.

Es evident, per altra part, que en arribar enguany la data de l'Exposició, les circumstàncies tampoc eren propícies per a reunir un bon conjunt d'obres dels nostres millors pintors i escultors.

Tot plegat posava en perill la continuïtat d'aquestes manifestacions anuals d'art.

El conseller-regidor de Cultura de l'Ajuntament senyor Víctor Colomer va decidir evitar aquesta discontinuïtat i, en conseqüència, es va posar d'acord amb l'alcalde i va recabar la col·laboració de la Generalitat i dels Sindicats d'Artistes Pintors i Escultors de Catalunya (U. G. T.) i de Professions Liberals, Secció de Belles Arts (C. N. T.), per a celebrar enguany l'Exposició corresponent.

Així ho féu públic en una nota publicada a la premsa el dia 24 de juny.

Al mateix temps, la Generalitat, aquells dies, publicava la següent disposició:

«Per tal que la Junta Municipal d'Exposicions d'Art pugui desenrotllar en aquests moments la missió de protecció a l'art que li és pròpia, i tenint en compte, altrament, que en formalitzar-se el Presupost actual de la Generalitat, avui prorrogat, no hi van ésser incloses les partides destinades al pagament de les despeses que motiva la celebració anual de l'Exposició de Primavera, i de les que comporta l'adjudicació dels Premis d'Escultura i de Pintura, «Damià Campeny» i «Isidre Nonell», respectivament, creats l'any 1934 per la Generalitat de Catalunya,

A proposta del conseller de Finances, i d'acord amb el Consell,

Decreto:

Article 1.º És concedit un crèdit extraordinari de 100.000 pessetes, al Departament de Cultura, destinat com a ajut

econòmic de la Generalitat a l'obra que porta a terme la Junta Municipal d'Exposicions d'Art, que serà lliurat, prèvia l'aprovació del conseller de Cultura dels projectes que per a la seva inversió li formulï l'esmentada Junta.

El conseller de Cultura resta facultat per a regular la inversió d'aquest crèdit, dintre les finalitats a les quals està destinat, previ l'informe de la Junta de Relacions Culturals, en el cas que una Exposició sigui projectada a l'estranger.

Art. 2.º És concedit igualment un crèdit extraordinari de 35.000 pessetes, al Departament de Cultura, per tal que siguin destinades com a subvenció a l'Exposició de Primavera d'enguany i per al pagament dels Premis d'Escultura i de Pintura «Damià Campeny» i «Isidre Nonell», concedits entre les obres presentades a l'esmentada Exposició.

Art. 3.º Oportunament es donarà compte al Parlament de Catalunya de la present disposició.

Barcelona, 25 de juny del 1937.

Lluís Companys. — El conseller de Finances, Carles Martí Feced.»

En virtut de tot això, l'Exposició s'efectuava realment, però sense l'organització que havia tingut els anys anteriors i en una forma nova, circumstancial.

El dia 24 de juny va quedar obert el període d'inscripció d'expositors. Per aquest any foren suprimits els drets d'inscripció. També es varen suprimir els descomptes sobre les vendes. Els jurats d'admissió foren elegits el dia 1 de juliol. Per la secció de Pintura es designaren els artistes Cochet, Domingo, Ventosa, Palà i Bosch-Roger, i per la d'Escultura, Casanoves, Dunyach, Juanico, Follià i Canyes.

L'Exposició fou instal·lada al vestíbul de l'estació del ferrocarril de Sarrià de la Plaça de Catalunya. Estava formada, com els anys anteriors, de les següents seccions: Pintura, Escultura, Dibuix i Gravats.

Hi tenien obres exhibides els següents artistes:

Aguilera, Alemany, Amat, Antiga, Ariet, Arceche, Barrechenca, Bas i Blasi, Blasco,

El «Bohemio», Bosch-Roger, Bosch, Cabanyes, Calderó, Calsina, Callicó, Camps, Casals, Casas Abarcá, Castedo, Cochet, Commeleran, Carme Cortès, Ramon Cortès, Antoni Costa, Miquel Costa, Pere Costa, Créixams, Davalillo, Domingo, Duch i Aguiló, Durban, Falkner, Farell, Farré, Febrés, Ferrater i Feliu, Figueras, Fina Fernández, Flores García, Forteya, Galí, Gàndara, Garriga, Gausachs, Graño, Güell, Hurtuna, Junyent, Labarta, López, López-Obrero, Llop, Marsà, Salvador

Camps, Canyes, Casanovas, Clarà, Collet, Comas, Coscolla, Dunyach, Fenosa, Folia i Prades, Gironès, Homs, Juventeny, Llisas, Marinello, Maynadé, Moré, Moscoso, Nogués, Paredes, Parera, Pradell, Sabadell, Salvadó, Serra, Solanic, Tàrrac, Arnau, Arteche, Bécker, Callicó, Camí, Canyelles, Cardunets, Climent, Conejo, Cusiné, Farell, Fargas, Ferreny, Fina Fernández, Flores, Franch, Freixes, Galí, Garcia, Gil i Ballera, Giró, Gràcia, Martínez, Maynadé, Narro, Oms, Panyella,

Les autoritats en l'acte inaugural

Martínez, Soledad Martínez, Martínez-Tarrassó, Mas i Mas, Mercadé i Queralt, Mercadé i Escudé, Miralles, Montoriol i Puig, Muntané, Nadal, Navarro, Nogués, Obiols i Palau, Odena, Olivé i Cabré, Olivé Font, Oller, Padilla, Palà, Planas Dòria, Porcar, Porta, Prim, Puigdemoglas, Ricart, Romagosa, Roqueta Rosic, Sabaté, Santasusagna, Senabre, Sergio, Serra, Soler i Gili, Soler Liró, Soler-Puig, Trenchs, Valero, Valls, Ventosa, Vial, Vidal, Vidal-Gomà, Vidal Rolland, Villà Bassols, Villà Miquel, Villà Marquès, Zalbidea, Arenyas, Armengod, Baratta, Cairó,

Prat i Ubach, Rodríguez, Sabaté, Sainz de la Maza, Serra i Soler-Puig.

El dia 15 de juliol, a les cinc de la tarda, va tenir lloc l'acte oficial de la inauguració.

En aquest acte va parlar en primer lloc el pintor senyor Cuchet, que féu unes disgressions generals sobre la pintura.

Seguidament féu ús de la paraula l'escultor Enric Casanoves, que remarcà el que representava el fet que s'hagués pogut celebrar aquesta Exposició enmig de les circumstàncies actuals.

Després parlà el conseller-regidor de

Cultura de l'Ajuntament senyor Víctor Colomer, que representava a l'alcalde de la ciutat. En el seu discurs exposà el pla que l'Ajuntament havia elaborat d'acord amb la Generalitat a fi d'estimular la producció artística catalana i fer possible l'activitat dels pintors i escultors. Explicà que a aquest efecte s'havia votat un crèdit de 300.000 pessetes i que serien concedits als artistes uns avençaments de pessetes 3.000 trimestrals a compte de llur producció.

tes Exposicions a adquirir obres per a les seves col·leccions d'art modern i el propòsit de continuïtat a què responia aquesta Exposició, va entendre que tampoc podia interrompre aquest costum i a l'efecte les Conselleries de Cultura de la Generalitat i l'Ajuntament varen designar els senyors J. Pous i Pagès, Francesc Pujols, Just Cabot i A. Duran i Sampere, per a què, junt amb el mateix comissari, com a president, formessin el jurat que havia de triar les obres a adquirir per a

Un aspecte de l'Exposició

Clogué l'acte el discurs del conseller de Cultura de la Generalitat senyor Carles Pi i Sunyer, que ostentava la representació del president senyor Companys. Glosà eloqüentment la manifestació d'espiritualitat que l'Exposició representava i elogià amb emoció els artistes que hi havien concorregut, els quals, digué, demostraven, amb aquesta actitud, que es mantenien en el lloc de lluitadors que és propi dels moments actuals.

La Comissaria General de Museus, recordant l'habitut que havia tingut sempre la Junta de Museus d'acudir a aques-

la dita destinació. El jurat, el dia 21 de juliol, va formular el seu dictamen, en virtut del qual són adquirides les obres següents:

Pintura. «Meditació», de Ramon Cal·lina; «Mercat d'Olot», de Xavier Nogués; «Fira de Gràcia», d'Albert Junyent; «Sol i Ombra», de Francesc Labarta; «Marina», de Joan Serra, i «Atzavares sobre Masnou», de Miquel Villà.

Escultura. «Nu de noia», de Llorenç Cairó i «Nu», de Josep Dunyach.

Dibuix. «Apunts de nen», de Francesc Serra.

FACTA!

A continuació, va ésser publicat el següent Decret de la Generalitat:

«Inaugurada l'Exposició de Primavera, que ha organitzat la Junta Municipal d'Exposicions d'Art, no pot ajornar-se la convocatòria dels Premis de Pintura i Escultura «Isidre Nonell» i «Damià Campeny», encara que això obligui a avançar-se a la dels Premis Literaris i Musicals, la qual serà feta posteriorment. Cal, però, tenir en compte en la concessió dels premis de pintura i escultura, que si bé l'Exposició de Primavera ha estat la manifestació artística que de consuetud ha servit per a concedir-los, la qual cosa aconsella de mantenir el costum establert, la urgència amb què ha hagut d'ésser convocada l'Exposició exigeix de facultar els jurats per a proposar un nou procediment de concessió en el cas que cregués de cap de les obres presentades, malgrat llurs mèrits, no corresponguessin a la importància del Premi.

Per les raons esmentades, a proposta del conseller de Cultura i d'acord amb el Consell,

Decreto:

Article únic. Són convocats per a engrany els Premis de Pintura i Escultura «Isidre Nonell» i «Damià Campeny», creats per Decret del 9 de maig del 1934, els quals seran concedits d'acord amb les següents Bases:

Primera. — L'import d'aquests Premis és de 5.000 pessetes, cada un, i es respecta a l'autor el dret de vendre l'obra premiada.

Segona. — Els premis seran concedits a una pintura i a una escultura de les presentades a l'actual Exposició de Primavera, organitzada per la Junta Municipal d'Exposicions d'Art.

Tercera. — El Jurat encarregat de concedir el Premi de Pintura «Isidre Nonell» estarà constituït pel conseller de Cultura de la Generalitat o persona en qui delegui, que en serà President; pel conseller-regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, o persona en qui delegui; pel Comissari de Museus, o persona en qui delegui i pels artistes Hermen Anglada i Camarasa, Joaquim Mir i Elisi Meifren.

Seràn suplents els artistes Iu Pascual i Francesc Galí.

Quarta. — El Jurat encarregat de concedir el Premi d'Escultura «Damià Campeny» estarà constituït pel conseller de Cultura de la Generalitat o persona en qui delegui, que en serà President; pel conseller-regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona o persona en qui delegui; pel Comissari de Museus, o persona en qui delegui, i pels artistes Josep Clarà, Enric Casanovas i Josep Viladomat. Seràn suplents els artistes Joan Rebull i Josep Cerveto.

Cinquena. — Si algun dels dos Jurats cregués que cap de les obres presentades a l'Exposició de Primavera, malgrat llur vàlua intrínseca, no es fes mereixedora al Premi, podrà, de moment, deixar de concedir-lo, en qual cas proposarà a la Conselleria de Cultura el procediment que estimi més adequat per a la seva concessió.

Barcelona, 27 de juliol del 1937.

Lluís Companys. — El conseller de Cultura, Carles Pi i Sunyer.»

Els jurats varen quedar formats com segueix:

President: Ramon Frontera, sots-secretari de Cultura, per delegació del conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya; vocals: Joan Merli, per delegació del conseller-regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, Joaquim Borralleras, secretari de la Comissaria General de Museus, per delegació del Comissari, Hermen Anglada, Elisi Meifren, Francesc Galí, Josep Clarà, Josep Viladomat i Joan Rebull.

Aquests jurats es varen reunir el mateix dia 30 i varen acordar concedir el «Premi Nonell» a Xavier Nogués, per la seva obra «Mercat d'Olot» i deixar sense adjudicació el «Premi Campeny».

Els mateixos jurats, conjuntament, varen dictaminar sobre les obres que podrien respectivament adquirir la Generalitat i l'Ajuntament.

L'Exposició fou prorrogada fins el dia 3 d'agost, en què fou definitivament clausurada.

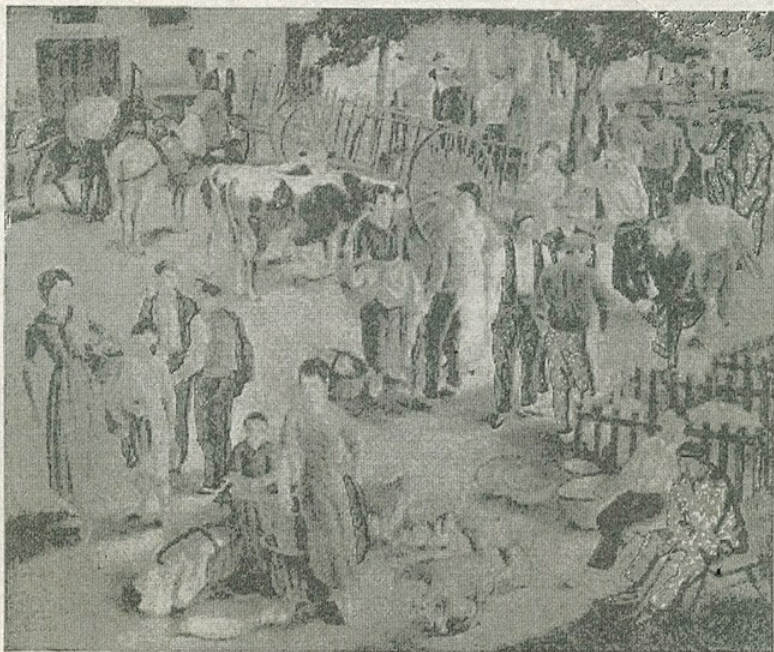
CS 10 que FOLTA

LES ADQUISICIONS DE LA COMISSARIA DE MUSEUS EN L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA DEL 1937

En la segona quinzena d'aquest darrer juliol xafogós, el vianant i especialment l'«amateur d'estampes», que, degut a l'escassetat d'exposicions, anava assedegat de contemplació artística, pogué finalment

en conjunt, el to a què ens tenia acostumats. Però també hem d'anotar amb goig, que algunes aportacions individuals força remarcables ens han compensat de la global mesquinesa i de la «palla» vulgaríssima, que, aquest any, ha rebrotat amb singular ufana.

No obstant, aquesta Exposició presenta un mèrit efectiu que és molt d'agrair: la continuïtat. Mal sigui en plena canícula, en un subterrani particularment xafogós

FOLTA!

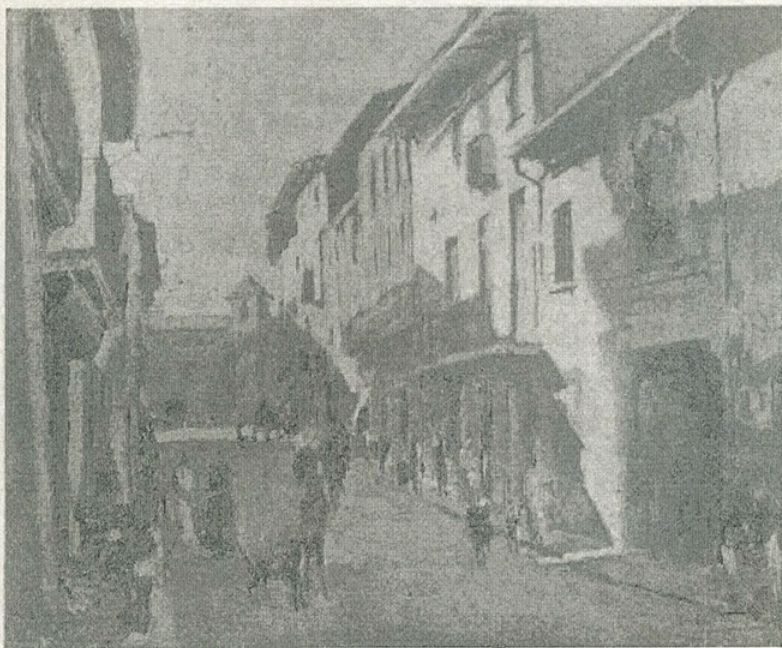
Xavier Nogués. — «Mercat d'Olot»

satisfer la seva apetència en un dels vestíbuls de l'estació subterrània de la plaça de Catalunya, on enguany s'ha celebrat l'Exposició de Primavera. No ens atreviríem assegurar, però, que l'entusiasta ciutadà hagi quedat tan satisfet com altres vegades.

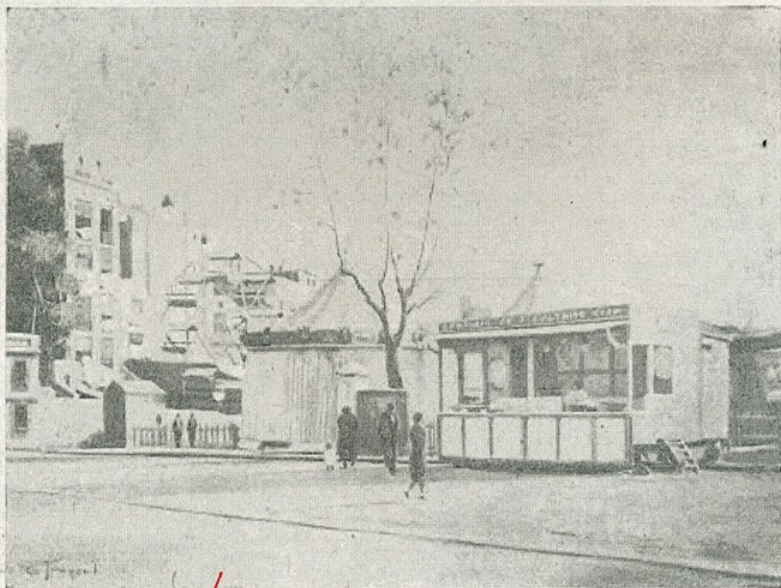
Perquè, cal confessar-ho, aquest any el certamen oficial, ni qualitativament ni per la quantitat, no es pot equiparar amb els que l'han precedit. Sigui pel que sigui (no és hora d'escatir-ho) hem de constatar que el Saló d'enguany no ha assolit,

i les actuals circumstàncies, s'ha celebrat l'Exposició de Primavera 1937, continuadora perseverant de les anteriors. Per això sol, ja hauria estat suficientment justificada, perquè així s'ha pogut mantenir el contacte entre públic i artistes, després d'un obligat apartament.

I també és d'agrair la continuïtat demostrada per la Comissaria de Museus en adquirir — com cada any — algunes de les obres exposades. Els encarregats de fer la tria han tingut bon ull. Encara que no hagin pogut adquirir tot el bo i millor de

✓ Francesc Labarta. — «Sol i ombra»

✓ Albert Jnnvent. — «Fira de Gràcia»

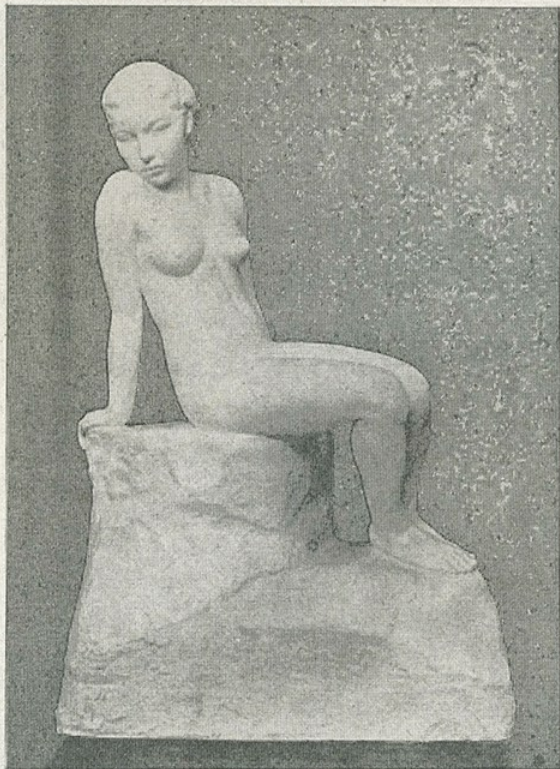
la sala, totes les adquisicions de la Junta podrien incloure's en el grup de les obres remarcables que citàvem de bon principi.

I entre aquestes, una de les més apreciades és, sens dubte, el «Mercat» de Xavier Nogués.

L'obra pictòrica de Nogués ja és prou coneguda perquè haguem de repetir tots els elogis a què és mereixedora. Però, de

resulta una harmoniosa articulació de figures. I és que a Nogués, com els bons prestidigitadors, mai no se li veu la trampa.

Quan Nogués pinta un quadre de cavallet hom l'ha titllat d'insuficiència quant a la substancialitat pictòrica o — per dir-ho d'altra manera — de manca de «pintura pictòrica». Però, això que en molts

Josep Donyach. — «Nu»

les diverses facetes de la seva personalitat, la pintura a l'oli és de les menys prodigades. Per això, a cada nova tela s'han de repicar les campanes: i aquesta vegada amb força estrèpit.

En aquest «Mercat» de poble, cada figura posa a la seva manera, tothom fa el que li dóna la gana sense sotmetre's a l'obligat encarcament d'una artificiosa composició més o menys «estudiada», i, en canvi, d'aquest conjunt espontani en

artistes constitueix, evidentment, una falla greu, en ell no és cap defecte, sinó més aviat una de les seves singulars gràcies. I és que per arribar al moll de l'os de la pintura, Nogués no te cap necessitat de complicar ni castigar la pinzellada. Mireu, sinó, aquest «Mercat», d'una acuitat cromàtica impressionant, on cada personatge queda suficientment «explicat» sense proposar-ho. I, el verd del vestit de la noia de primer terme ¿no sembla talment

✓ Joan Serra. — «Marina»

✓ Miquel Villà. — «Etzevares d'el Masnou»

Francesc Serra. — «Apunts de nen»

La pintura de Miquel Villà ha estat classificada de neoromàntica, d'expressionista i fins de seguidora de Vlaminck. Però tot això no és cap mal, i tant se val. Perquè, amb el temps, hem vist que Villà ha anat aprofundint l'ofici fins a assolir una personalitat forta, alliberada de tota primícia influència. I actualment tendeix cap a un intelligent realisme.

Amb aquestes «Etzevares d'el Masnou» — apreciable monjoia de la seva producció — no hem arribat encara a l'objectivisme de les seves darreres obres. L'expressió pictòrica es manifesta per les vibracions rutilants de la pinzellada i en el dramatisme emotiu tan peculiar de l'artista. L'afuada percepció de Villà no és pas assequible a totes les intel·ligències; perquè a més de la plàstica hi ha una certa guspira interna — no perceptible per qualsevol — i que és la sal de la seva pintura.

En la «Meditació», Ramon Calsina ha

deixat de banda el seu esperit visionari d'altres vegades. Aquí tot és real i tractat objectivament. Un interior penombrós traspasat per un raig de llum zenital que arbora una draperia vermella i enfoca la noia meditativa.

Obra realitzada amb un veritable coneixement de l'ofici i per mitjà del qual aconsegueix resoldre elegantment les dificultats pròpies del tema. A més del valor pictòric — força remarcable — aquesta tela té qualitats decoratives de bona llei.

D'Albert Junyent ha estat adquirit un agradable panorama de barraques de fra, pintat amb la correcció habitual d'aquest apreciat artista. En la gamma cromàtica no s'exalta cap estridència efectista; els *rappports* notablement ben entonats, i una exquisida lluminositat s'espargeix apaciblement per tota la tela com en una bella estampa d'època.

L'aportació de Josep Dunyach (ens referim concretament al «Nu») és una de

les més interessants del Saló, i no tan sols pel seu valor intrínsec, ans també per la superació que representa.

Perquè en aquest Saló, la majoria dels expositors es limiten a conservar les seves més o menys acreditades posicions (alguns exhibeixen obres ja exposades) i d'altres encara fan un paper molt més trist en sortir a la palestra en franca retirada. En canvi, Dunyach és dels pocs que ha avançat amb passa ferma.

Cal només comparar el «Nu» d'en guany amb les tres obres presentades al Saló passat, per no dubtar-ne. Sembla com si d'aquell realisme vivent del «Tors», d'aquella expressivitat del «Cap de noia» i d'aquella tendresa emotiva de «La Família», n'hagi elaborat la mixtura que inflama aquest «Nu», adquirit per la Comissaria de Museus. I diríeu que l'alè vital del model encara perdura en la forma escultòrica; un modelat palpitant i alhora sanament vertebat.

Aquest «Nu» ha assolit aquell punt dolç de les obres ben recixides; una de les més sensibles que ha esculpit Dunyach i mereixedora d'alta consideració.

El «Nu de noia», de Llorenç Cairó, és una prova més del seu caient clasicista per bé que posseït de la sensibilitat d'ara.

La concisió del seu estil és una de les bones qualitats a remarcar. Una concisió que no exclou, però, les accidentacions de la forma. Perquè el mestratge de Cairó aconsegueix la depuració del modelat sense alterar ni empobrir la substancialitat del model.

Tanbé voldríem remarcar la manera distingida que té de plantar aquesta figura de Cairó, com si hagués vingut de Tanagra.

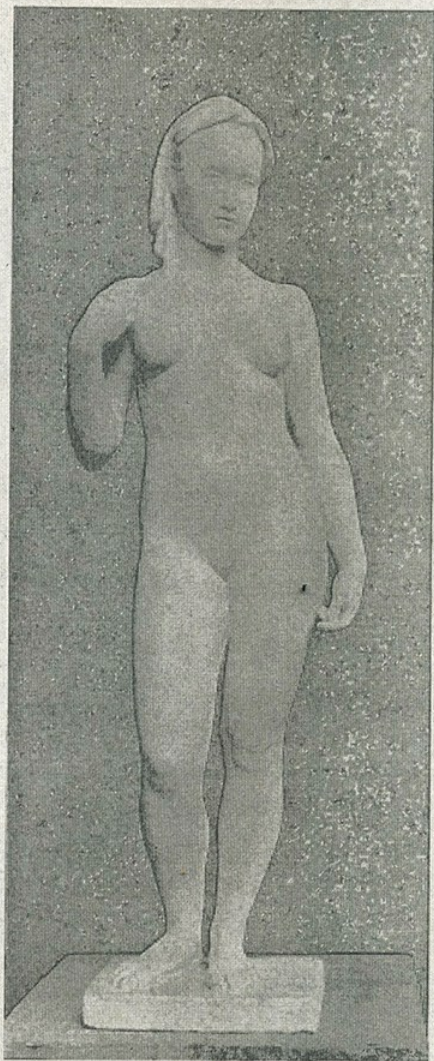
I amb els «Apunts d'infant», de Francesc Serra, s'acaben les adquisicions de la Junta de Museus en l'Exposició del 1937. Hem començat la llista amb Xavier Nogué — un dels autèntics prestigis de la nostra pintura — i l'acabem amb Francesc Serra, considerat com una jove esperança.

Però amb un traç tan segur i incisiu com el del seu llapis, ja no cal parlar més de futures possibilitats, sinó de cata-

logar-lo, des d'ara, com un dels nostres dibuixants més estimables.

Amb aquestes adquisicions, el nostre Museu s'ha enriquit amb les noves signatures dels pintors Miquel Villà, Ramon Calsina i Albert Junyent, i de l'escultor Llorenç Cairó, mereixedors, els quatre, de figurar en el catàleg oficial del nostre patrimoni artístic.

ARNAU D'ERILL

Llorenç Cairó. — «Nu de noia»

fer, entre altres obres, alguns cartells, en els quals la seva fantasia es posava magníficament al servei de la finalitat de propaganda d'aquesta mena de treballs. A aquesta capital va prendre part a les exposicions dels Independents, de la Societé Nationale i dels Orientalistes. A Munic va celebrar dues exposicions amb un èxit brillant.

A Espanya havia obtingut nombroses distincions. Entre elles es poden esmentar els diplomes guanyats en exposicions oficials de Madrid i Saragossa; la Medalla d'Or de la Internacional de Belles Arts, celebrada a Barcelona el 1911, i els dos premis dels concursos de la nostra Societat d'Amics del País. També n'havia obtingut un en una exposició de Mèxic.

El nostre Museu té dues interessants obres d'aquest pintor. Una, titulada «Cor i ales», fou adquirida en l'Exposició del 1919 i l'altra, que es diu «A la Victòria de Samotràcia», ho fou en la del 1929.

En diverses col·leccions particulars es poden admirar uns notables paisatges que últimament va fer a Versalles, a distints punts del sud de França i a Girona. Al Palau Nacional una de les pintures murals que el decoren és seva; és la que es titula «El carro d'Apol·ló».

Havia nascut a la nostra ciutat el 21 de febrer del 1878.

LLEÓ SOLÀ GENÉ

També hem de donar compte del traspass d'un artista català que s'havia distingit notablement: és Lleó Solà Gené.

Havia nascut a Manresa el 24 d'abril del 1886. Es va dedicar primerament al coneixement de l'escultura, obtenint una Medalla d'Or a l'Exposició Internacional de Belles Arts de Barcelona corresponent al 1911.

Després residí algun temps a l'Argentina on va deixar diverses obres seves.

D'allí passà a París, dedicant-se des d'aleshores a la pintura. Les seves produccions d'aquest moment s'enquadren en el moviment dels avantguardistes, entre els quals va fer sempre un bon

paper. Ho demostren encara avui els quadres que es poden veure en nombroses col·leccions particulars de París, com ho varen demostrar els que va exposar a les Galeries Maragall l'any 1934.

Darrerament, la Generalitat, en homenatge a la seva memòria, li ha adquirit una pintura per a ésser destinada al nostre Museu.

Ha mort a Capellades, on s'havia retirat, el dia 21 del darrer mes de febrer.

INGRESSOS ALS MUSEUS

Segon semestre del 1936

ADQUISICIONS

A l'Exposició de Primavera del 1936:

«Adela», pintura per Ernest Santasusagna. «Maternitat», pintura per Rafael Estrany. «Sant Gervasi», pintura per Oleguer Junyent. «La núvia», pintura per Lluís Masriera. «Figura vermella», pintura per Pere Créixams. «Flors», pintura per Olga Sacharoff. «El gerro de Talavera», oli per Jaume Mercadé. «Bucòlica», pintura per Joan Junyer. «Noia mirant un llibre», pintura per Josep Obiols. Dibuixos per Carles Bécquer. «Il·lustracions», dibuixos per Josep Narro. «Adela», escultura per Josep Clarà.

A particulars diversos:

Cinc retrats al carbó, per Ramon Casas.

DONATIS

De la senyora Georgette Guillot:

Un botó discoidal d'aram repujat, del segle XIX.

Del senyor Francesc de P. Uriach:

Testa de Santiago Rusiñol en terra cuita, per Joan Borrell Nicolau.

Del senyor Jacint Àvila:

Diversos fragments d'ornamentació, en guix.

Ingresos en el Museo de Bellas Artes, de Cataluña

Desde el segundo semestre de 1937

Museos

ADQUISICIONES

A la Exposición de Primavera
de 1937:

“Desnudo”, escultura en mármol
por Lorenzo Cairó. “Desnu-
do”, escultura en mármol por
José Duñac. “Meditación”,
pintura por Ramón Calsina.
“Feria de Gracia”, pintura
por Alberto Junyent. “Sol y
sombra”, pintura por Francis-
co Labarta. “Mercado de
Olot”, pintura por Xavier No-
gués. “Marina”, pintura por
✓ Juan Serra. “Plantas” (Mas-
nou), pintura por Miguel Villá.
“Apuntes de niño”, dibujo por
Francisco Serra.

A la Exposición de Otoño de 1938:

“Retrato”, pintura por Francis-
co Domingo. “Establo” (Mas-
nou), pintura por Miguel Vi-
llá. “Montjuich”, pintura por
E. Bosch Roger. “Flora”, es-
cultura por Apeles Fenosa.

“Desvelo”, escultura por Jo-
sé Duñac. “De la lucha” (dos
relieves), escultura por José
Granyer.

DONATIVOS

De D. José O. Borrás:

Una cama mallorquina y diez y
siete armas antiguas.

De doña Soledad Pascual Vda. de
Bofill:

Ocho tapices pintados por Ale-
jandro de Riquer.

De D. José Porta:

Un pañuelo alusivo a la Fiesta
de Medina del Campo.

De doña Ana Fábregas Vda. de
García:

Retrato de doña Mercedes Puig-
carbó, escultura por R. Nobas.

De D. José Samaranch:

Una fotografía del pintor J. Mir.

FACTS!

De D. Alfonso Vilardell:

Tres esculturas originales de Torcuato Tasso.

De doña Balbina Rocamora y don José Rambaud:

Cuatro esculturas y dos dibujos originales de Ramiro Rocamora y un álbum de fotografías de la Exposición de 1898.

De D. Juan Tarradas:

Siete fotografías de esculturas catalanas.

De D. Ricardo Grau Escoda, por disposición testamentaria de doña Teresa Grau Castellá:

Una escultura en mármol, original de Agapito Vallmitjana.

De doña Concepción Santaló, Vda. de Plana:

Siete piezas de indumentaria filipina. Cuatro armas coloniales. Ocho abanicos. Un dije de marfil y un brazalete de marfil.

Testamentaria de doña Julia Alcayde Montoya:

Dos pinturas al óleo (bodegones), originales de la donante.

De D. Ramón Rogent Parés:

Una fotografía del cuadro "La Cruz de los Caídos" del que es autor y un dibujo-boceto del mismo cuadro.

De la Revista "Destino":

Colección de fotograbados.

De doña María Buxó Monserdó, por legado de su hermano don José:

Un cuadro al óleo, de tema religioso (S. Francisco) s. XVII y dos abanicos.

DEPÓSITOS

Del Excmo. Ayuntamiento de Barcelona:

Un retablo del siglo XVI.

"Poblet", pintura por Jaime Mercadé. "Interior", pintura de Rafaela Sánchez Aroca.

DEPÓSITO DE LOS OBJETOS DE CARÁCTER ARTÍSTICO E HISTÓRICO PROCEDENTES DE LOS ANTIGUOS GREMIOS DE BARCELONA

La Ley de Unidad Sindical dispone que la Delegación Nacional de Sindicatos es la única autorizada en España para ostentar la representación gremial y confiere a la misma la fiscalización de los bienes y recursos de los gremios existentes a la publicación de dicha Ley.

El camarada Delegado Provincial Sindical de Barcelona, atendiendo a esta disposición oficial; aceptando la posibilidad de que pudiera hacerse mal uso de las propiedades de los gremios domiciliados en esta provincia; y haciendo uso de las facultades que le había conferido la antedicha Delegación Nacional, con fecha 13 de abril de 1940 dispuso que los bienes de procedencia gremial que se encontrasen en poder de la Comisaría de la Zona de Levante del Servicio de Recuperación

FALTA?
no sale web.

FALTA!